

RAPORT WIZYTACJI (ocena programowa)

**dokonanej w dniach 21 i 23 września 2014 r.
na kierunku *logistyka* prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych
realizowanych na poziomie studiów pierwszego stopnia
o profilu praktycznym na Wydziale Finansów i Bankowości
Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu.**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Danuta Strahl – członek PKA

członkowie:

- prof. dr hab. Łucja Tomaszewicz – członek PKA

- prof. dr hab. Marek Lisiński - członek PKA

- mgr Hanna Chrobak-Marszał – ekspert PKA

- Tomasz Kocoł – ekspert PKA – przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja na Wydziale Finansów i Bankowości Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu na kierunku *logistyka* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny, a także dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1.1).

Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu rozpoczęła działalność od prowadzenia kształcenia na kierunku *finanse i bankowość* na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej nr DNS3-0145/TBM/210/94 z dnia 28 czerwca 1994 r. nadającej uprawnienia do prowadzenia wyższych studiów zawodowych. Na mocy decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego nr DNS-WUN-6022-13957-3/KŁ/11 z dnia 30 maja 2011 r. Uczelnia otrzymała uprawnienia do prowadzenia studiów pierwszego stopnia na ocenianym kierunku *logistyka*.

Procedury związane z utworzeniem kierunku zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentów przez Konwent oraz skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Strategia Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu została zatwierdzona Uchwałą Nr 174/2013 Konwentu Wyższej Szkoły Bankowej z dnia 29 listopada 2013 roku w sprawie

uchwalenia Strategii Rozwoju Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu do roku 2016. Strategia stanowi załącznik do tej Uchwały.

Strategia WSB jest opracowaniem o rozbudowanej strukturze, która odpowiada standardom przyjętym dla tego typu dokumentów w sektorze szkół wyższych. Została opracowana przy zastosowaniu metody Balanced Scorecard, a obejmuje kolejno następujące części:

- I. Preambułę,
- II. Strategię Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu,
- III. Strategię ogólnouczelnianą i strategię wydziałów,
- IV. Strategię Wydziału Finansów i Bankowości w Poznaniu,
- V. Strategię Wydziału Zamiejscowego w Chorzowie,
- VI. Strategię Wydziału Ekonomicznego w Szczecinie.

Analiza budowy tego dokumentu dowodzi, że Strategia Rozwoju Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu do roku 2016 zawiera strategię ogólnouczelnianą oraz strategię poszczególnych Wydziałów. Strategia ogólnouczelniana określa główne cele strategiczne dla całej organizacji oraz cele strategiczne dla wchodzących w jej skład jednostek podstawowych. Strategie poszczególnych wydziałów ustalają, odpowiadające ich specyfice, sposoby osiągnięcia przypisanych im celów, z zachowaniem niezbędnej w organizacji spójności.

Składnikami strategii Uczelni jest misja, która jest misją zarówno Uczelni jak i jej Wydziałów. Misja WSB charakteryzuje sens istnienia tego podmiotu na rynku edukacyjnym i w zwięzły sposób opisuje, czym jest Uczelnia. Misja wyjaśnia studentom, pracownikom i otoczeniu zewnętrznemu najistotniejsze elementy naszej tożsamości. Jej istotę wyraża hasło: **„Partnerzy w rozwoju kariery zawodowej”**.

Ocena tak sformułowanej misji wypada pozytywnie. Respektuje ona podstawowe wymagania stawiane temu szczególnemu powodowi funkcjonowania Szkoły. Opisując zasięg jej działalności, ofertę dydaktyczną i jej adresata, wskazując na priorytety i wartości tych, którzy podejmują decyzje wyczerpuje wszystkie istotne cechy przypisywane misji każdej instytucji.

Strategia Rozwoju WSB, obejmuje, oprócz omówionej wyżej misji także cel nadrzędny strategii, wizję Uczelni, jej Interesariuszy, najważniejsze ilościowe cele strategiczne dla całej WSB, najważniejsze cele strategiczne dla Wydziałów oraz zakres i mierniki strategii. Za takie uznaje: poszerzenie profilu, nowoczesne produkty dydaktyczne, nowe obszary działalności, kadre dydaktyczną, akademickość, efektywne procesy wewnętrzne, zarządzanie relacjami z klientem przy wykorzystaniu technologii Informatycznych oraz politykę marki.

Oceniając strukturę Strategii WSB należy podkreślić jej właściwą budowę. Jest ona swoistym dendrogram celów, który opisuje cele rozpoczynając od deklaracji ujętej w misji, poprzez cele strategiczne dla całej Uczelni, cele Wydziałów, a na zakresach i miernikach kończąc. Wszystkie cele tworzące to drzewo zachowują wewnętrzną spójność.

W tym dendrogramie swoje istotne miejsce mają cele składające się na koncepcję kształcenia. W sposób najogólniejszy wyraża ją, jeden ze strategicznych priorytetów ewolucji WSB, którym jest rozwój obszarów kształcenia o kierunki z profili nauk ekonomiczno-prawnych, społeczno-humanistycznych, technicznych oraz nauk o zdrowiu i kulturze fizycznej.

Za kluczowe cele strategiczne Uczelnia uznaje następujące:

- liczbę studentów studiów wyższych i słuchaczy studiów podyplomowych,
- liczbę uprawnień,
- pozyskane funduszy zewnętrznych,
- pozycje w rankingach.

Analiza celów strategicznych Uczelni upoważnia do stwierdzenia, że nie dotyczą one wprost kształcenia, jako podstawowej funkcji szkoły wyższej. Są bliższe celom operacyjnym

ze względu na ich stopień uszczegółowienia. Wszystkie one jednak, co wynika także z ich opisu słownego, odnoszą się do podstawowej aktywności Szkoły, którą jest kształcenie i wszystkie one składają się na przyjęta do realizacji przyszłości koncepcję kształcenia.

Strategia Wydziału Finansów i Bankowości (WFiB) w Poznaniu jest integralną częścią Strategii WSB w Poznaniu. Jest strategią rozwoju, która ma przygotować odpowiednie działania, tak, aby szybko reagować na wyzwania otaczającego rynku oraz zapewnić harmonijny i efektywny rozwój wewnętrzny Wydziału. Strategia WFiB, podobnie jak strategia WSB w Poznaniu, ma podobną strukturę i obejmuje takie zakresy działalności jak: poszerzenie profilu, nowoczesne produkty dydaktyczne, nowe obszary działalności, kadra dydaktyczna oraz akademickość. Każdy z obszarów został w strategii opisany.

Analiza i ocena opisów zakresów działalności zawartych w strategii WFiB jednoznacznie wskazuje, że wpisano w nie koncepcję kształcenia, którą Wydział zamierza realizować w przyjętym w strategii horyzoncie planowania. Należy zauważyć, że przyjęte w strategii zakresy działalności są w stosunku do siebie komplementarne, i na zasadzie synergii tworzą oryginalną, spójną wewnętrzną koncepcję kształcenia. Rozwiązanie to należy, zatem ocenić pozytywnie.

Powyższe rozważania upoważniają do konstatacji, że przyjęta przez Szkołę koncepcja kształcenia dobrze wpisana jest w opisany wyżej dendrogram celów. Można dostrzec jej wewnętrzną spójność

Podsumowując można stwierdzić, że strategia WSB w Poznaniu oraz strategia Wydziału Finansów i Bankowości tworzą dobrą podstawą dla rozwoju opisanej w strategiach koncepcji kształcenia. Koncepcja kształcenia znajduje swe miejsce w misji Uczelni, oraz celach strategicznych Szkoły i Wydziału. Jej uszczegółowienie poprzez wskazanie długofalowych zamierzeń zawartych w celach strategicznych oraz zakresach działalności jest w pełni satysfakcjonujące.

Oceniając strategię Wyższej Szkoły Bankowej oraz Wydziału Finansów i Bankowości w Poznaniu z punktu widzenia zawartej w nich koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku *logistyka* należy stwierdzić jej zgodności zarówno z misją jak i celami wskazanymi w strategii Szkoły i Wydziału.

Opisana w Raporcie Samooceny koncepcja kształcenia na kierunku *logistyka* potwierdza jego tożsamość.

Tożsamość jest rezultatem przyjęcia jako podstawowego założenia dla kierunku *logistyka* praktycznego jego charakteru, który ma być skutkiem dopasowanie kształcenia do wymagań pracodawców i rynku pracy. Oznacza to konieczność zapewnienia wysokiej jakości kształcenia i nacisk na jego użyteczność z punktu widzenia potrzeb i wymagań rynku pracy. Wiąże się to z koniecznością obserwacji rynku pracy i potrzebą nieustannego modyfikowania oferty specjalności i nauczanych treści tak, by były zawsze aktualne, odpowiadały aktywizującym metodom nauczania i nowoczesnym technologiom wspomagającym proces kształcenia, a także przybliżały studentom problemy, z którymi mogą się spotkać w pracy (np. poprzez udział w procesie kształcenia praktyków, wizyty studentów w przedsiębiorstwach, itp.).

Kierunek *logistyka* ma charakter interdyscyplinarny, co sprzyja poznaniu problemów pojawiających się w różnych obszarach funkcjonalnych przedsiębiorstwa. Studenci uczą się przede wszystkim zagadnień techniczno-organizacyjnych, obok których występują treści z zakresu ekonomii, nauk o zarządzaniu, logistyki, prawa ,technicznych i informatycznych aspektów w sektorze logistycznym .Podstawą nauczania przez praktykę obok staży, praktyk zawodowych i wizyt w zakładach pracy są zajęcia projektowe. Umożliwiają one studentom zdobycie cenionych przez pracodawców umiejętności skutecznego komunikowania się czy pracy w zespole. Zajęcia takie zazwyczaj kończą się publiczną prezentacją i dyskusją nad silnymi i słabymi stronami wypracowanych rozwiązań. Pozwala to praktycznie ćwiczyć umiejętności prezentacji wyników własnej pracy oraz negocjacji w symulowanych warunkach rzeczywistości gospodarczej. Każdy projekt, obok rozwiązań techniczno-organizacyjnych

zawiera, co najmniej podstawową analizę ekonomiczną przedsięwzięcia. Na koniec studiów pierwszego stopnia studenci przygotowują w 2 (maksymalnie 4) osobowych zespołach projekt dyplomowy.

Praktyczny i przyjazny wymiar studiów na kierunku *logistyka* na Wydziale Finansów i Bankowości przejawia się w:

- udziale praktyków w procesie dydaktycznym,
- wykorzystaniu nowoczesnych formy prezentacji dydaktycznych (przy użyciu narzędzi audiowizualnych),
- wykorzystaniu e-learningu, e-serwisów i e-sylabusów,
- aktywizacji studentów poprzez stosowanie interaktywnych i aktywizujących metod nauczania
- wizytach studyjnych w wybranych przedsiębiorstwach (np. Volkswagen Group Polska sp. z o.o. podczas zajęć z zakresu „Planowanie i sterowanie produkcją”),
- organizacji bezpłatnych, dodatkowych szkoleń, których celem jest aktywizacja zawodowa, pomoc studentom i absolwentom w wejściu na rynek pracy (np. przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, Assessment Center), rozwój osobisty (np. trening kreatywności, pamięci, mindmapping, motywacja, techniki nauki), rozwój kompetencji miękkich (np. negocjacje, komunikacja, praca w grupie, budowanie zespołu itp.) czy przygotowywanie praktycznych projektów zespołowych,
- organizacji kursów przygotowawczych i egzaminów na certyfikaty zawodowe (BEC, EBCL, ECDL),
- organizacji przez Biuro Karier i Praktyk procesów coachingowych dla studentów w zakresie wyznaczania celu życiowego i sposobów jego osiągnięcia, uczenia się stosowania narzędzi wewnętrznego rozwoju a także doradztwa zawodowego i organizacji Targów Kariery.

Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu realizuje projekt „Uczenie się logistyki przez doświadczenie – program rozwoju Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu”. W ramach tego projektu zorganizowane zostały 2 posiedzenia Rady Partnerów kierunku *logistyka* (jesienią 2013 i zimą 2014 roku). W spotkaniu wzięli udział między innymi przedstawiciele takich przedsiębiorstw jak: Komputronik S.A., MAN Bus sp. z o.o., Raben Polska sp. z o.o., Business Consulting Center sp. z o.o., DB Schenker sp. z o.o., GLS Polska sp. z o.o., PKP Cargo sp. z o.o. oraz władze Wydziału.

Projekt ten zakłada również realizację 48 płatnych staży 3 i 6 miesięcznych, krajowych dla studentów wszystkich trybów kierunku *logistyka* WFiB. Obecnie na stażach przebywa 34 studentów (19 na 6-miesięcznych i 15 na 3-miesięcznych) w takich firmach jak: DB Schenker sp. z o.o., GLS sp. z o.o., Komputronik S.A., Open Nexus sp. z o.o., Raben Polska sp. z o.o., Kompania Piwowarska czy MAN BUS sp. z o.o.

Wskazane wyżej podstawowego założenia dla kierunku *logistyka* tworząca szczególną tożsamość tego kierunku i różnią się w zależności od tego, czy prowadzone są studia licencjackie czy inżynierskie.

Studia licencjackie przygotowują absolwentów do pracy w sektorze logistycznym, przekazując wiedzę z zakresu funkcjonowania usług i procesów logistycznych oraz kształtując umiejętności zarządzania tymi procesami. Program studiów licencjackich jest tak skonstruowany, aby absolwent kierunku *logistyka* zdobył wiedzę, umiejętności i kompetencje umożliwiające mu zarządzanie projektami i procesami logistycznymi, zarządzanie zapasami, magazynami, flotą transportową, czy też organizację struktur dystrybucji i zarządzania sprzedażą. Obok przedmiotów związanych ściśle z logistyką w programie studiów znajdują się też przedmioty z zakresu zarządzania, finansów i ekonomii. Absolwent tego typu studiów będzie przygotowany do pracy w działach logistyki różnego typu przedsiębiorstw.

Studia inżynierskie większy nacisk kładą na budowanie umiejętności technicznych i kształtowanie kompetencji inżynierskich. W programie studiów inżynierskich, trwających 7 semestrów) znajdują się m.in. takie przedmioty jak Towaroznawstwo, Projektowanie i

zarządzanie infrastrukturą logistyczną, Budowa i eksploatacja maszyn oraz Projektowanie baz danych, które umożliwiają zdobycie wiedzy i nabycie umiejętności wykorzystywania nowoczesnych narzędzi w zarządzaniu procesami i projektami logistycznym. Absolwent kierunku *logistyka* po studiach inżynierskich będzie przygotowany do pracy w przedsiębiorstwach zajmujących się zaopatrzeniem, dystrybucją, a także w centrach logistycznych jako spedytor, czy też specjalista ds. planowania produkcji, gospodarki magazynowej, czy też budowy i eksploatacji systemów informatycznych wspomagających systemy logistyczne. Anglojęzyczna specjalność Global Logistics pozwala dodatkowo osiągnąć biegłość w używaniu fachowego języka angielskiego, przydatnego w pracy w logistyce.

Analizując i oceniając stopień innowacyjności i różnorodności oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania należy zauważyć, że realizowana na Wydziale koncepcja kształcenia na kierunku *logistyka* charakteryzuje się wszystkimi tymi cechami. Identyfikuje się bardzo dobra kompozycja treści kształcenia na studiach licencjackich i inżynierskich, co jest skutkiem dobrej współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. Wydział szybko reaguje on na zmieniające się potrzeby i wyzwania płynące z rynku pracy dostosowując do tego program kształcenia. W sferze działań innowacyjnych lokuje się także działania mające na celu nabycie określonych kompetencji społecznych i zawodowych.

Podsumowując można stwierdzić, że program kształcenia na kierunku *logistyka* charakteryzują się innowacyjnością, różnorodnością oraz elastycznością. Jest zgodny ze współczesnymi tendencjami kształcenia na tym kierunku studiów identyfikowanymi w najlepszych szkołach wyższych w Polsce.

1.2

Koncepcja kształcenia na kierunku *logistyka* powstała na skutek dyskusji, która objęła zarówno interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

Udział poszczególnych grup interesariuszy wewnętrznych w zapewnieniu odpowiednich treści i form kształcenia, składających się na koncepcję kształcenia praktycznego i przyjaznego dla studentów, obejmował:

- organy statutowe (konwent, senat, rada wydziału) i polegał na podejmowaniu stosownych uchwał,
- kadre naukowo-dydaktyczną i sprowadzał się do jej udziału w ciałach statutowych i zespołach programowych,
- studentów, którzy brali udział w ciałach statutowych Uczelni oraz dokonywali oceny zajęć dydaktycznych.

Decyzję o uruchomieniu (lub zamknięciu) kierunku i specjalności podejmuje Konwent Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, po uzyskaniu opinii Senatu (kierunek) i Rady Wydziału (specjalność). Konwent uchwała też efekty kształcenia przyjęte dla kierunku (oddzielnie studia pierwszego i drugiego stopnia). Senat Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu opiniuje efekty kształcenia i propozycje uruchomienia kierunku. Rada Wydziału uchwała plany studiów i programy nauczania.

Na Wydziale Finansów i Bankowości powołano w roku akademickim 2013/14 nową strukturę zarządzania dydaktyką, w której istotną rolę pełnią menedżerowie kierunków. Menedżer kierunku jest osobą, która jest specjalistą z zakresu kierunku studiów. Kieruje on zakładem dydaktycznym. Do jego zadań należą kwestie związane z kształtowaniem koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, jego modyfikacją i rozwojem, doбором treści, prowadzących zajęcia, a także zapewnieniem jakości nauczania na kierunku.

Za opracowanie programu odpowiada menedżer kierunku, który uaktualnia listę przedmiotów i treści programowych, ze szczególnym uwzględnieniem zawartych w nim efektów kształcenia. Ma on do pomocy Radę Programową złożoną ze specjalistów z danego obszaru kształcenia, które powołuje Rada Wydziału Finansów i Bankowości. Ich zadaniem

jest przygotowanie (lub zmiana) programu studiów. Menedżer kierunku wskazuje i ustala z Dziekanem koordynatorów przedmiotów, którzy opracowują program przedmiotu.

Ze względu na udział członków Samorządu studenckiego w ciałach kolegialnych Uczelni (Konwent, Rada Wydziału), studenci mają wpływ na kształt programów studiów i wybranych elementów weryfikacji efektów kształcenia (np. forma egzaminu dyplomowego na niektórych kierunkach).

Udział wszystkich interesariuszy wewnętrznych studentów w procesie określania koncepcji kształcenia na kierunku *logistyka* należy określić jako bardzo satysfakcjonujący. Przyjęte i stosowane na Wydziale nowatorskie rozwiązania organizacyjne, (np. powołanie menedżerów kierunków), pozwalają na wykorzystanie pełnego potencjału wszystkich interesariuszy wewnętrznych. Skutkuje to realizacją koncepcji kształcenia, a w ramach niej prowadzeniem takiego profilu kształcenia, osiąganiem celów i efektów, które odpowiadają zarówno potrzebom otoczenia, ale także perspektywom rozwoju kierunku zawartych w Strategii Wydziału.

Interesariusze zewnętrzni to przede wszystkim pracodawcy skupieni wokół Programu Partnerstwa Biznesowego i Rady Partnerów. Wszyscy oni w sposób konstruktywny wpływają na koncepcję kierunku i perspektywę jego rozwoju.

WSB prowadzi Program Partnerstwa Biznesowego, który zakłada ścisłą współpracę z pracodawcami. Program określa również zakres współpracy między partnerami (Uczelnią a otoczeniem biznesowym) w obszarze kształcenia i badań naukowych. Daje także możliwość uczestniczenia przez studentów w stażach, wizytach studyjnych, spotkaniach z pracodawcą, szkoleniach prowadzonych przez praktyków rynku. W programie tym uczestniczą, jako interesariusze zewnętrzni przedstawiciele Business Center Club Łoża Wielkopolska, Wielkopolski Związek Pracodawców Lewiatan, International Project Management Association Polska.

Przy WSB działa również Rada Partnerów, która składa się z przedstawicieli pracodawców i pracowników Uczelni. Rada Partnerów wyraża swoją opinię zarówno w odniesieniu do koncepcji kierunku, oferowanych specjalności jak i perspektyw jego rozwoju.

Obok Rady Partnerów z Uczelnią współpracuje szereg podmiotów, które oferują studentom przede wszystkim staże zawodowe, wizyty studyjne oraz spotkania z pracodawcami. Są nimi takie podmioty otoczenia społeczno-gospodarczego jak: Andersia Tower Hotel Management sp. z o.o., Business Center Club Łoża Wielkopolska (BCC), Cortland sp. z o.o., Deloitte, Franklin Templton Investments Poland sp. z o.o., Fundacja Rozwoju Talentów, Grant Thornton Frąckowiak sp. z o.o. sp. k., Grafton Recruitment Polska, Grupa Business Consulting Center sp. z o.o., ING Bank Śląski, International Project Management Association Polska (IPMA), Itelligence sp. z o.o., Komputronik SA, Open Nexus sp. z o.o., MAN Accounting Center Sp. z o.o., PKO BP SA, Polish Outdoor Group, Rainbow Tours S.A., Speed Up Group sp. z o.o., Termy Maltańskie sp. z o.o., Transpost S.A., Urząd Miejski w Śremie, Urząd Miasta Gminy Krotoszyn, Urząd Gminy Suchy Las, Urząd Gminy Tarnowo Podgórne, Urząd Miasta i Gminy Grodzisk Wielkopolski, Urząd Miejski w Środzie Wielkopolskiej, Urząd Miasta Poznania, Wielkopolski Związek Pracodawców Lewiatan (WZPL), Volkswagen Group Polska sp. z o.o, Żabka Polska S.A.

Z powyżej analizy wynika, że zakres współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi jest bardzo szeroki i różnorodny. Ich udział w tworzeniu i rozwoju koncepcji kształcenia, co potwierdziły dokumenty pozyskane w toku wizytacji, jest sformalizowany i ma charakter bardzo merytoryczny.

Reasumując można jednoznacznie stwierdzić, że interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni biorą udział w tworzeniu koncepcji kształcenia, w tym również w kształtowaniu oferty kształcenia, celów i efektów. Mają również wpływ na jej rozwój. To składa się na wysoką ocenę tego kryterium oceny jakości kształcenia.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

1.1) Ocena misji i strategii rozwoju Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z punktu widzenia wpisanej w niej koncepcji kształcenia na kierunku *logistyka* wypada pozytywnie. Określone w strategii cele potwierdzają rangę, jaką Uczelnia zamierza przykładać w przyszłości do tej sfery kształcenia. Analiza i ocena koncepcji kształcenia pozwala na stwierdzenie, że kierunek ma wyraźnie określoną tożsamość. Program kształcenia na kierunku *logistyka* charakteryzują się innowacyjnością, różnorodnością oraz elastycznością. Jest zgodny ze współczesnymi tendencjami kształcenia na tym kierunku studiów identyfikowanymi w najlepszych szkołach wyższych w Polsce.

1.2) Wydział Finansów i Bankowości prowadzi sformalizowane i systematyczne, oraz mające charakter kompleksowy działania dotyczące udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w tworzeniu koncepcji kształcenia. Ich udział w określaniu celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju kierunku uznać należy za w pełni satysfakcjonujący.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1)

Uchwałą Nr 98/2012 z dnia 20 lipca 2012 r. Konwent określił - zgodne z Krajowymi Ramami Kwalifikacji - efekty kształcenia na kierunkach studiów realizowanych przez Wyższą Szkołę Bankową w Poznaniu od roku akademickiego 2012/2013, w tym dla kierunku studiów - *logistyka*. W posiedzeniu nie uczestniczyli interesariuszy zewnętrzni.

Kierunek *logistyka* ma wizytowanym Wydziale prowadzony jest w dwóch ścieżkach kształcenia: jako studia licencjackie oraz jako studia inżynierskie. Cykl wygasający (obecnie 7 semestr studiów) prowadzony jest na podstawie standardów kształcenia. Cykl kształcenia z naboru w roku akademickim 2012/2013 określony jest jako kierunek o profilu praktycznym. Program kształcenia dla cyklu wygasającego ma określoną sylwetkę kształcenia zgodną ze standardami kształcenia dla kierunku *logistyka*. Studia inżynierskie kierunku *logistyka* prowadzone według zasad KRK zostały przyporządkowane do dwóch obszarów kształcenia: obszaru nauk społecznych oraz obszaru nauk technicznych. Udział punktów ECTS w tych obszarach wynosi odpowiednio: 60% ECTS określono w obszarze nauk społecznych i 40% w obszarze nauk technicznych. W obszarze nauk społecznych wskazano jako dziedzinę i dyscypliny, w których określono efekty kształcenia: Nauki ekonomiczne - dyscyplina ekonomia, towaroznawstwo oraz nauki o zarządzaniu, zaś w obszarze nauk technicznych w dziedzinie nauki techniczne jako dyscypliny wskazano: transport, budowa i eksploatacja maszyn oraz inżynieria produkcji. Dla studiów licencjackich efekty kształcenia zostały osadzone w dyscyplinach: ekonomia i nauki o zarządzaniu. Dla studiów inżynierskich określono 19 efektów w zakresie wiedzy, 23 w zakresie umiejętności oraz osiem dla kompetencji społecznych. Efekty te właściwie wyznaczają tożsamość kierunku *logistyka* oraz jego praktyczny profil akcentując odpowiednio umiejętności i kompetencje społeczne a także przyporządkowując właściwie do efektów obszarowych określonych dla profilu praktycznego. Spośród 19 kierunkowych efektów w zakresie wiedzy dla ścieżki inżynierskiej 13 efektów przyporządkowano do obszarowych efektów kształcenia w obszarze nauk społecznych oraz sześć przyporządkowano do obszarowych efektów kształcenia w obszarze nauk technicznych. Jednocześnie sześć efektów przyporządkowanych do nauk technicznych przyporządkowano do efektów inżynierskich zgodnie z zasadami określonymi w zał. 9a rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie

Krajowych Ram Kwalifikacji. W zakresie umiejętności, spośród 23 efektów, 11 przyporządkowano do obszaru nauk społecznych, a 12 do obszaru nauk technicznych i jednocześnie do efektów prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich z zał. 9a rozporządzenia wymienionego wyżej. W zakresie kompetencji sześć efektów przyporządkowano do obszaru nauk społecznych, jeden do obszaru nauk społecznych i efektów prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich oraz jeden do efektów obszaru nauk technicznych. Wszystkie przyporządkowania są właściwe. Opis efektów kierunkowych uwzględnia wszystkie efekty inżynierskie, co spełnia wymagania określone w przepisach prawa.

Efekty kierunkowe określone dla studiów licencjackich obejmują 14 efektów w zakresie wiedzy, 11 w zakresie umiejętności i siedem w zakresie kompetencji społecznych. Mimo, że liczba efektów w zakresie umiejętności jest niższa od efektów w zakresie wiedzy to profil praktyczny jest bardzo wyraźnie wyznaczony np. poprzez takie efekty jak: Posiada umiejętność analizowania, modelowania i wdrażania procesów i systemów logistycznych z wykorzystaniem właściwych narzędzi informatycznych, Potrafi prognozować popyt i na jego podstawie planować potrzeby logistyczne, koszty i poziom obsługi logistycznej w wykorzystaniu standardowych metod i narzędzi. Również efekty określone dla kompetencji społecznych akcentują praktyczny profil kształcenia.

Efekty przedmiotowe zarówno dla cyklu standardowego, jak i studiów inżynierskich oraz licencjackich prowadzonych wg zasad KRK rozwijają i konkretyzują efekty kierunkowe lub opis sylwetki absolwenta wykazując spójność z efektami kierunkowymi oraz obszarowymi. Efekty przedmiotowe są dobrze osadzone we wskazanych dyscyplinach naukowych. Opis efektów kształcenia jest zgodny z zasadami KRK oraz koncepcją kształcenia.

Wyższa Szkoła Bankowa od wielu lat, zgodnie ze swoją misją współpracuje z przedstawicielami rynku pracy, w tym w określaniu efektów kształcenia. Analiza przedmiotowych efektów kształcenia szczegółowo przedstawionych w kartach przedmiotu pozwala zauważyć, iż współpraca z Radą Partnerów przyniosła oczekiwane rezultaty. Do efektów kształcenia wprowadzono sugerowane przez pracodawców umiejętności jak np.: umiejętność pracy w grupie /pracy zespołowej, umiejętności miękkie jak np. radzenie sobie ze stresem, umiejętności podejmowania decyzji a także akcentowanie umiejętności językowych w tym języka biznesu. Te elementy pojawiły się w również w efektach przedmiotowych wskazujących np. na umiejętności budowania projektów, osiągnięcie umiejętności pracy w grupie, posługiwania się językiem obcym (specjalistycznym).

Struktura hierarchiczna efektów kształcenia od efektów przedmiotowych, szczegółowo przedstawionych w kartach przedmiotu, poprzez efekty kierunkowe wyraźnie zorientowane na aspekty logistyczne w zakresie wiedzy umiejętności i kompetencji społecznych aż do efektów obszarowych pozwala stwierdzić, że istnieją pełne możliwości realizacji efektów na wszystkich poziomach w tym efektów kierunkowych poprzez cele i efekty szczegółowe. W kartach przedmiotów umieszczono również założenia i cele kształcenia, które znajdują wsparcie w efektach kształcenia i wzmacniają możliwość realizacji efektów kierunkowych i obszarowych poprzez cele i efekty szczegółowe. Szczególnie ważną rolę pełnią tu praktyki zawodowe. Uczelnia określiła efekty kształcenia dla praktyk zawodowych jedynie w zakresie umiejętności. Są one właściwie określone. Zdaniem Zespołu oceniającego warto określić efekty również w zakresie kompetencji społecznych, które praktyka niewątpliwie przynosi. Efekty określone dla praktyki zawodowej wyraźnie wzmacniają osiąganie efektów kierunkowych, co pokazują również odpowiednie odniesienia w macyzy efektów. Można tu wskazać dla przykładu efekty: - student stosuje systemy normatywne oraz wybrane normy i reguły (prawne, zawodowe, etyczne) w celu rozwiązania konkretnego zadania logistycznego, - student analizuje, modeluje i wdraża procesy i systemy logistyczne z wykorzystaniem właściwych narzędzi informatycznych których realizację umożliwia praktyka zawodowa.

Efekty kształcenia dla kierunku *logistyka* zostały wpisane do programu kształcenia na ocenianym kierunku. Opis kierunkowych efektów kształcenia został opublikowany w dostępnym dla studentów wewnętrznym systemie elektronicznym – extranet. Tym samym został on udostępniony studentom w sposób umożliwiający im swobodne zapoznanie się z nim, co należy ocenić pozytywnie. Podczas spotkania z ZO PKA tylko niektórzy studenci potwierdzili, że zapoznawali się z kierunkowymi efektami kształcenia oraz z programem kształcenia. Zdanie Zespołu oceniającego warto zatem rozważyć możliwość upowszechniania wśród studentów wiedzy na temat efektów kształcenia np. poprzez dodanie zakładki „jakość kształcenia” na stronie internetowej Uczelni lub organizowanie spotkań tematycznych ze studentami pierwszych lat studiów.

Studenci mają dostęp do sylabusów poszczególnych kursów, nazwanych kartami przedmiotów, również za pośrednictwem systemu extranet. Studenci obecni na spotkaniu w większości potwierdzili, że zazwyczaj zapoznają się z sylabusami kursów, ponieważ zawierają one przydatne do zaliczenia kursu informacje. Jednak, studenci potwierdzili, że nie spotkali się z sytuacją, w której prowadzący zajęcia omówiłby z nimi treść sylabusu, gdyż niewątpliwie bezpośredni kontakt z prowadzącym zajęcia w najlepszy sposób wpływa na poprawę świadomości studentów w przedmiocie efektów kształcenia.

2.2)

Efekty kształcenia zarówno na poziomie kierunku, jak i przedmiotu sformułowane są zrozumiałym językiem umożliwiającym ich sprawdzalność. Używane terminy jak np. student potrafi, zna, wie, interpretuje, rozróżnia, jest przygotowany itp. tworzą możliwości oceny i sprawdzalności efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji. Efekty kierunkowe są sprawdzalne poprzez efekty przedmiotowe, których nie tylko suma ale i synergia daje możliwość sprawdzenia efektu kierunkowego. Przedstawione przyporządkowania w kartach przedmiotu pokazują rolę każdego przedmiotu w sprawdzeniu efektu kierunkowego.

Studenci podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA potwierdzili, że rzadko kiedy zapoznają się z efektami kształcenia zamieszczonymi w sylabusach. W odpowiedzi na pytanie, studenci obecni na spotkaniu z zespołem potwierdzili, że efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób dla nich zrozumiały i są według nich sprawdzalne.

Podsumowując, po analizie wypowiedzi studentów oraz przedstawionej dokumentacji, należy stwierdzić, że efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji.

2.3)

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, a także dyplomy prowadzona jest prawidłowo.

Natomiast w suplementach do dyplomu wskazane jest: w pkt. 2 - Informacje o dyplomie ust. 2.3 – Nazwa i status Uczelni wydającej dyplom – określenie statusu Uczelni, tj. „niepubliczna Uczelnia zawodowa”, zamieszczenie informacji, na podstawie jakiej ustawy funkcjonuje obecnie Uczelnia. Natomiast zapis dotyczący określenia podstawy prawnej rejestru Uczelni niepublicznych i związków Uczelni niepublicznych („na podstawie ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 z późniejszymi zmianami) wydaje się zbędny.

Przechowywanie efektów kształcenia

W Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu obowiązuje Zarządzenie nr 12/2013 Kanclerza z dnia 3 czerwca 2013 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji Kancelaryjnej, którego celem jest ustalenie zasad postępowania, mających zapewnić sprawne i szybkie wykonywane czynności kancelaryjnych, a także określenie zasad przechowywania i postępowania z aktami w toku bieżącej pracy w komórkach organizacyjnych. Tryb

przekazywania do Archiwum Uczelni zostało uregulowane w Zarządzeniu nr 2/2007 z dnia 23 marca 2007 r. w sprawie archiwum zakładowego Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu. Po upływie okresu przechowywania, akta przekazywane są do archiwum Uczelnianego na podstawie spisu zdawczo-odbiorczego.

Dziewięć Wydziału Finansów i Bankowości - Zarządzeniem z dnia 1 października 2014 r. w sprawie określenia terminu przechowywania prac pisemnych stanowiących zaliczenie lub egzamin z poszczególnych przedmiotów określił okres przechowywania przez prowadzących zajęcia dydaktyczne dokumentacji potwierdzającej wyniki prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych wynoszący 12 miesięcy od daty zaliczenia lub egzaminu dla studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Wydział ma opracowany szczegółowy system weryfikacji efektów kształcenia. Podstawowym szczeblem weryfikacyjnym są efekty przedmiotowe. W kartach przedmiotu podano katalog sposobów weryfikacji efektów kształcenia, który jest dostosowany do specyfiki przedmiotu i jego celów. System ten jest szczegółowo określony w Regulaminie studiów oraz w kartach przedmiotu poprzez wskazanie warunków zaliczenia przedmiotu jak i uzyskania załoga toku studiów. Regulamin praktyk zawodowych określa zasady organizacji praktyk oraz tryb i zasady zaliczania, w tym na podstawie pracy zawodowej.

Ponadto system oceny efektów kształcenia jest uwzględniany poprzez odpowiednie zarządzenia dziekana jak np. w sprawie dyplomowania. Uczelnia opracowała syntetyczne informacje dotyczące procesu dyplomowania. Informacje te są dostępne w ekstranecie oraz w broszurach informacyjnych.

Ogólne ramy systemu weryfikacji efektów kształcenia określa na ocenianym kierunku Regulamin Studiów oraz Zarządzenie nr 4/2012 Dziekana Wydziału Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu z dnia 18 czerwca 2012 r. w sprawie określenia trybu zaliczania przedmiotów. Każdy prowadzący kurs, uprawniony jest do przyjęcia własnych kryteriów jego zaliczenia w odniesieniu do uprzednio ustalonych efektów kształcenia. Kryteria te muszą jednak mieścić się w instytucjonalnych ramach regulaminu studiów oraz ww. zarządzenia, w którym określono, że każda aktywność studenta wykonywana w ramach danego przedmiotu, a podlegająca ocenie, ma przypisaną określoną przez opiekuna przedmiotu liczbę punktów. Suma punktów za wszystkie aktywności w ramach każdego kursu wynosi 100. Zarządzenie określa ponadto punktową skalę ocen. Wprowadzenie powyższego mechanizmu pozwoliło na stworzenie przejrzystego systemu weryfikacji uzyskiwanych przez studentów efektów kształcenia, co zostało przez nich pozytywnie ocenione.

Każdy nauczyciel akademicki, na pierwszych zajęciach tłumaczy studentom, w jaki sposób nastąpi zaliczenie przedmiotu oraz przedstawia kryteria zaliczenia, co potwierdziły opinie uzyskane od studentów podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA.

Studenci mają świadomość na jakie zagadnienia muszą zwrócić szczególną uwagę aby zaliczyć kurs. Zdaniem studentów egzaminy przeprowadzane na ocenianym kierunku studiów w rzeczywistości sprawdzają wiedzę i umiejętności wymagane do zaliczenia. W ich ocenie w większości przypadków egzaminy wymagają dokładnego przygotowania. Wśród najbardziej wymagających kursów wymienianych przez studentów znalazły się te o matematycznym charakterze takie jak finanse przedsiębiorstwa, rachunkowość, matematyka. Z analizy struktury ocen z ostatniej sesji egzaminacyjnej przedstawionej przez Uczelnię wynika, że studenci najczęściej otrzymują oceny dostateczne. Stosunkowo często, na równi z ocenami dostatecznymi, występują oceny niedostateczne, co świadczy o rzetelnym podejściu Uczelni do weryfikacji efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

W dalszej kolejności studenci potwierdzili, że nie spotkali się z sytuacją, w której nauczyciel akademicki nie przestrzegałby przyjętych na pierwszych zajęciach kryteriów zaliczenia. Studenci zawsze wiedzą czego mogą spodziewać się na egzaminie, a zakres pytań nie wykracza poza zakres materiału podanego na pierwszych zajęciach lub w sylabusie. Stwierdzili, że są zadowoleni z takiego podejścia do weryfikacji zakładanych efektów kształcenia.

Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci stwierdzili również, że osiągnięte przez nich efekty kształcenia są możliwe do zweryfikowania w czasie odbywania praktyk studenckich czy pracy zawodowej. Studenci, którzy ze względu na niestacjonarną formę studiów łączą ją z pracą zawodową ocenili, że dzięki praktycznym umiejętnościom zdobywanym na studiach, lepiej radzą sobie w pracy i w prowadzonych przez siebie działalnościach gospodarczych, co należy ocenić pozytywnie.

W kartach przedmiotu znajdują się metody weryfikacji zakładanych efektów kształcenia odnoszące się do każdego efektu w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Katalog metod sprawdzania, sposobów weryfikacji efektów kształcenia przewiduje w zależności od specyfiki przedmiotu i efektu: test, projekt, określenie parametrów projektu, rozwiązanie studium przypadku, analizę ryzyka, dyskusję, pracę w grupie, sprawdzian, quizy, zadania domowe na platformie Moodle, kolokwium, prezentację, aktywności indywidualne, pracę pisemną. Wszystkie wskazane sposoby weryfikacji zostały właściwie przyporządkowane do zakładanych efektów przedmiotowych. Np. efekt dotyczący kompetencji społecznych określony dla przedmiotu zarządzanie zasobami ludzkimi jest zweryfikowany poprzez pytania problemowe i udział w dyskusji, esej oraz pytania otwarte, burza mózgów. Zaliczenie praktyki zawodowej odbywa się na podstawie zaświadczenia i sprawozdania z praktyki oraz opinii zakładowego opiekuna praktyk. Całkowite lub częściowe zaliczenie praktyki można otrzymać na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu zawierające opis zakresu wykonywanych obowiązków.

W opinii studentów przyjęte przez prowadzących zajęcia formy ich zaliczania są różnorodne. Są to egzaminy testowe, egzaminy polegające na formułowaniu odpowiedzi na pytania otwarte oraz egzaminy ustne. Studenci potwierdzili, że w większości przypadków formy zaliczania kursów są odpowiednio dostosowane do prezentowanych treści kształcenia, a także, że przedmioty ścisłe i techniczne zdają w formie pisemnej natomiast przedmioty humanistyczne i społeczne najczęściej w formie ustnej. Różnorodność i adekwatność w podejściu do weryfikacji zakładanych efektów kształcenia zasługuje na pozytywną ocenę.

Ze względu na różnorodność form weryfikacji zakładanych efektów kształcenia oraz ich prawidłowe dostosowanie do specyfiki zajęć, należy stwierdzić, że system weryfikacji obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia i przewiduje właściwe dla nich sposoby weryfikacji.

Uczelnia podjęła prace nad opracowaniem systemu weryfikacji efektów kierunkowych dla wszystkich Uczelni grupy WSB na poziomie efektów kierunkowych. Stan prac jest bardzo zaawansowany. Dla kierunku *logistyka* opracowano już szczegółowe kryteria dla oceny kluczowych kierunkowych efektów kształcenia.

System oceny osiągnięć efektów kształcenia realizowany jest na szczeblu przedmiotów oraz uwzględnia moduł praktyki zawodowej, a także ocenę końcowych efektów kształcenia. System umożliwia pomiar efektów kształcenia z uwagi na rozłożenie efektów kierunkowych na efekty przedmiotowe w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, a następnie przyporządkowanie im odpowiednich sposobów oceny na poszczególnych zajęciach. Regulamin studiów i zarządzenia Rektora i Dziekana określają zasady zaliczenia poszczególnych semestrów, jak i całego toku studiów. Proces dyplomowania szczegółowo ujęty jest w Regulaminie studiów oraz w standardach prac dyplomowych i zasadach przeprowadzania egzaminu dyplomowego.

Zasady dyplomowania obejmują: dla studiów I stopnia licencjackich dla rocznika absolwentów w roku akademickim 2013/2014 dla studiów stacjonarnych - projekty dyplomowe, dla studiów niestacjonarnych - prace licencjackie. Dla studiów I stopnia na ścieżce inżynierskiej na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych - projekty dyplomowe. Od roku akademickiego 2014/2015 na kierunku *logistyka* obowiązują na studiach zarówno licencjackich, jak i inżynierskich projekty dyplomowe. Egzamin dyplomowy na kierunku *logistyka* w przypadku gdy praca dyplomowa ma charakter projektu dyplomowego obejmuje: Prezentację projektu z wagą 0.4, stosowaną argumentację z wagą 0.4, umiejętność

formułowania wniosków z wagą 0.1, stopień wykorzystania wiedzy z wagą 0.1. Wynik ostateczny egzaminu oblicza się na podstawie: 60 % średniej arytmetycznej uzyskanych ocen z przedmiotów objętych programem studiów, 20 % średniej arytmetycznej ocen projektu dyplomowego, 20 % oceny z egzaminu dyplomowego.

Ocena projektu ma sformułowane następujące kryteria: Problem badawczy z wagą 0,2, Przyjęte rozwiązania z wagą 0,5, Metody i techniki wykorzystane dla rozwiązania problemu z wagą 0,2, Wymogi formalne z wagą 0,1. Z kolei ocena dla prac dyplomowych ma następujące kryteria >: Wartość merytoryczna pracy waga 0.5, Zastosowane metody badawcze waga 0,2, Ocena źródeł literaturowych ocena waga 0,1, Ocena struktury pracy waga 0,1, Formalna poprawność pracy waga 0,1.

Analiza losowo wybranych prac dyplomowych, ich recenzji, jak również dokumentacji dotyczącej egzaminu dyplomowego wskazuje, że zasady dyplomowania są przestrzegane. Tematyka prac dyplomowych, jak i projektów dyplomowych jest związana z zakresem programowym kierunku *logistyka*. Realizowane obecnie prace inżynierskie obejmują takie tematy jak np: *Projekt zagospodarowania przestrzeni ładunkowej dla zorganizowania mobilnego magazynu*, *Projekt arkusza oceny dostawcy usług transportowych*, *Analiza przepływu materiałów w wybranym przedsiębiorstwie*, *Analiza słabych i mocnych stron istniejącego magazynu w celu poprawy jego działania i efektywnego wykorzystania przestrzeni magazynowej* *Projekt procedury zabezpieczania przewozu dzieł sztuki*.

Okresem rozliczeniowym na ocenianym kierunku jest semestr studiów. Pod koniec semestru studenci przystępują do egzaminów w czasie sesji egzaminacyjnej. Natomiast w trakcie trwania roku akademickiego efekty kształcenia są weryfikowane na bieżąco w postaci kolokwium zaliczeniowych lub oceny aktywności na zajęciach. W przypadku niektórych kursów, na końcową ocenę poza wynikiem egzaminu, składają się również oceny za różnego rodzaju aktywności w czasie zajęć.

Studenci ostatniego roku studiów potwierdzili, że znają procedurę dyplomowania, ponieważ jest im ona przedstawiana przez promotorów na pierwszym seminarium dyplomowym. Ponadto, Regulamin studiów zawiera jasno sprecyzowane kryteria oceny efektów kształcenia w czasie egzaminu dyplomowego.

Podsumowując, należy stwierdzić, że stworzony w Uczelni system jest przejrzysty i umożliwi zmierzenie i ocenę efektów kształcenia na poszczególnych jego etapach, w tym również podczas procesu dyplomowania.

Weryfikacji efektów kształcenia zdobywanych na praktykach zawodowych dokonuje opiekun praktyki, jak również w określonych przypadkach - dziekan. W przypadku praktyk odbytych przez studenta w instytucji nie znajdującej się na liście prowadzonej przez Uczelnię, weryfikacji uzyskanych na praktykach efektów kształcenia dokonuje Dziekan Wydziału, który na podstawie przedstawionego przez studenta zaświadczenia o odbyciu praktyki, opinii o praktykancie oraz sprawozdaniu przygotowanego przez studenta, dokonuje zaliczenia. Dla studentów łączących studia z pracą zawodową, Uczelnia przewidziała możliwość zaliczenia praktyk na podstawie zaświadczenia z zakładu pracy lub oświadczenia o prowadzeniu własnej działalności gospodarczej. Procedurę zaliczenia praktyki szczegółowo określa Regulamin Praktyk. Zgodnie z regulaminem, wykonywana praca zawodowa musi być powiązana ze studiowanym kierunkiem studiów. Studenci potwierdzili, że bardzo często korzystają z tej możliwości. W przypadku gdy student zalicza praktykę na podstawie wykonywanej pracy zawodowej dziekan weryfikuje zgodność zakresu merytorycznego zatrudnienia z zakładanymi efektami kształcenia dla praktyki zawodowej. W wyniku tej weryfikacji może zaliczyć tylko część praktyki i skierować studenta do przedsiębiorstwa, w którym dopełni realizację programu praktyk zawodowych

Wymagania stawiane studentom w procesie dyplomowania są bardzo szczegółowo wystandaryzowane poprzez: opracowane standardy prac dyplomowych, warunki zaliczenia seminarium dyplomowego i oceny pracy dyplomowej, warunki egzaminu dyplomowego ze wskazaniem wymagań dla oceny bardzo dobrej, dobrej, dostatecznej oraz przypadku w

którym ocena jest niedostateczna. Ponadto wystandaryzowane są wymagania dla poszczególnych przedmiotów poprzez wskazanie wymagań wstępnych, warunków zaliczenia przedmiotu i sposobów weryfikacji zakładanych efektów kształcenia. Wymagania te znajdują się w kartach przedmiotu.

W ocenie studentów przedstawiane im wymagania odnośnie zaliczania poszczególnych kursów są wystandaryzowane i nie powodują wśród studentów problemów z ich interpretacją.

Odsiew na kierunku *logistyka* w latach akademickich 2010/2011, 2011/2012, 2013/2014 sięgał około 10%. Główną przyczyną niezaliczenia semestru było niezaliczenie przedmiotów wymagających wiedzy matematycznej, przedmiotów z zakresu finansów oraz języków obcych. Uczelnia w roku akademickim 2014/2015 podjęła działania zapobiegające odsiewowi z powodu niezadawalających wyników w nauce poprzez takie wspomaganie studentów jak:

- organizację szkoleń metodycznych dla kadry nauczającej przez metodyków zatrudnionych w powołanym w tym celu Zakładzie Metodyki Nauczania
- usprawnienie modelu zarządzania kadrami dydaktyczną przez powołanie menedżerów kierunków
- zwiększenie liczby spotkań informacyjno – doradczych prodziekanów ze studentami dla studentów 1 roku
- okresowe zwiększenie liczby dyżurów dla studentów
- upowszechnienie i doprecyzowanie punktowego systemu zaliczeń przedmiotów w zakresie języków obcych
- wsparcie powtarzania przedmiotu kursami dedykowanymi na platformie moodle
- wielokanałowe informowanie studentów o istotnych wydarzeniach związanych z procesem dydaktycznym (extranet, platforma moodle, facebook).

Zgodnie z informacjami przedstawionymi przez władze Uczelni w roku akademickim 2013/2014 z powodu niezaliczenia semestru studiów skreślonych zostało 11% studentów ocenianego kierunku. Najczęstszą jednak przyczyną skreślenia jest rezygnacja studenta oraz zaległości w zapłacie czesnego. Studenci w czasie spotkania z zespołem oceniającym podkreślili, że według nich, najczęstszą przyczyną rezygnacji studentów są trudności w spełnieniu przez studentów wysokich wymagań egzaminacyjnych, w szczególności w przypadku przedmiotów matematycznych.

Studenci mają zapewniony łatwy dostęp do informacji dotyczących stosowanego systemu oceny osiągnięć studentów. Każdy student posiada swoje osobiste konto w Extranecie (internetowy system wymiany informacji). Student ma na tym koncie informacje dotyczące programu studiów, indywidualnego planu zajęć, warunków zaliczania przedmiotu, sposobów weryfikacji efektów kształcenia z podziałem na wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, terminów dyżurów wykładowców, oraz władz Uczelni, praktyk zawodowych, staży zawodowych, pomocy materialnej. Szczegółowe informacje o przedmiotach w postaci karty przedmiotów, efektach kształcenia są zawarte na platformie e learningowej Moodle.

Ponadto, informacje na temat stosowanego systemu oceny przekazywane są studentom za pośrednictwem prowadzących zajęcia. Studenci, dzięki promotorom znają obowiązującą na Uczelni procedurę dyplomowania, która została sprecyzowana zarządzeniem Dziekana nr 13/2013 z dnia 1 października 2013 r. w sprawie zasad przebiegu egzaminu dyplomowego.

Na kierunku *logistyka* kształcenie na odległość ma jedynie formę wspomagającą proces dydaktyczny. Na platformie Moodle umieszczone są kursy każdego przedmiotu zawierające elementarne informacje, w tym rozwinięte treści kształcenia, warunki zaliczenia przedmiotu, sposoby weryfikacji efektów kształcenia.

2.4)

Badania losów absolwentów prowadzone są w Uczelni od kilku lat przez Biuro Karier i Praktyk WSB. Badanie obejmuje każdy rocznik absolwentów opuszczających mury Uczelni, poczynając od 2012 roku. Sytuacja zawodowa absolwenta badana jest do roku od ukończenia

studiów, a będzie badana po 3 i 5 latach od złożenia egzaminu dyplomowego/magisterskiego. Jako cele badania założono: gromadzenie informacji dotyczących otoczenia gospodarczo – społecznego absolwenta poszukującego pracy, określenie sytuacji, w jakiej znajdują się absolwenci na rynku pracy, określenie planów edukacyjnych i zawodowych absolwentów, badanie marki WSB w Poznaniu. W założeniu badanie ma charakter wyczerpujący (pełny). Jednak ok. 20-30% z danego rocznika absolwentów nie wyraża zgody na przetwarzanie danych osobowych na potrzeby badania. W pierwszym etapie badania wykorzystuje się ankietę, w postaci papierowej, która jest wypełniana przez absolwenta w momencie odbierania dyplomu.

W II etapie badania przeprowadzane jest ilościowe badanie sondażowe CAVI (kwestionariusz on-line), w którym link do ankiety jest wysyłany drogą elektroniczną w oparciu o wcześniej przygotowaną listę adresów e-mailowych uzyskanych z ankiet zgromadzonych w pierwszym etapie badania. Ankieta jest, a także będzie kolejnych latach wysyłana do każdego absolwenta trzykrotnie: do 1 roku, 3 i 5 lat po zakończeniu studiów. W przypadku nie wypełnienia ankiety dokonywana jest ponowna wysyłka informacji przypominającej po terminie około 2 tygodni od wysłania zaproszeń do wypełnienia ankiety. W stosunku do osób, które nadal nie wypełnią ankiety dokonywana jest ponowna wysyłka ankiety oraz ma miejsce próba kontaktu telefonicznego.

Kwestionariusz on-line – bloki pytań dotyczą:

- aktywności absolwentów podczas ukończonych studiów (korzystanie z usług Biura Karier, Działu Współpracy z Zagranicą)
- aktywności absolwentów na rynku pracy
- opis aktualnego miejsca pracy absolwenta
- plany odnośnie dalszego kształcenia się absolwentów
- ocena zadowolenie ze studiów oraz postrzeganie marki Uczelni przez absolwentów

Zespół oceniający otrzymał komplet dokumentów związanych z badaniem losów zawodowych absolwentów WSB w Poznaniu. Ankieta zawiera 27 pytań, które mogą dać cenne informacje dla doskonalenia procesu kształcenia jak np. jakich umiejętności brakuje Pani/Panu w aktualnej wykonywanej pracy zawodowej oraz czego brakowało Pani/Panu w programie ukończonych studiów. Jako cenne należy uznać pytanie dotyczące wskazania programów komputerowych, które absolwent wykorzystuje w pracy zawodowej, co pozwala na dostosowanie zarówno treści kształcenia, jak i laboratoriów komputerowych do wymagań rynku pracy. Uczelnia analizując wyniki 201 zwróconych ankiet stwierdziła, że są one zbieżne z informacjami płynącymi od pracodawców. Jedyna rozbieżność pojawiła się w ocenie roli języków obcych, którą pracodawcy uznali za istotnie. Wyniki te wykorzystano w budowaniu efektów kształcenia kładąc nacisk na kształtowanie umiejętności miękkich i naukę języków obcych.

W roku akademickim 2014/15 Wydział Finansów i Bankowości będzie testował platformę do badania losów zawodowych absolwentów, która powstała w ramach projektu dofinansowanego PO KL, EFS „PI – CZAS na ZMIANĘ – e-platforma jako narzędzie pozwalające na dostosowanie wyższym Uczelniom swojej oferty edukacyjnej do oczekiwań rynku pracy”.

Kierunek *logistyka* nie był dotychczas oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Załącznik nr 4Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Analizowane prace zaliczeniowe i egzaminacyjne obejmowały treści przedmiotu wskazane w sylabusie. Także forma weryfikacji kompetencji studentów była zgodna z umieszczoną w sylabusach. Analizowane prace w pełni umożliwiały weryfikację efektów kształcenia danego przedmiotu.

Generalnie prace dyplomowe prezentują dobry poziom. Tematyka prac jest zgodna z zakresem kierunku *logistyka*. Wśród zadawanych trzech pytań egzaminacyjnych jedno dotyczyło ogólnych zagadnień w ramach kanonu wiedzy kierunkowej, dwa odnosiły się bezpośrednio do pracy. Wśród analizowanych prac były także prace projektowe - zespołowe, dla których oceny zastosowane zostały specjalne kryteria egzaminu dyplomowego, obejmujące m.in. prezentację projektu, argumentację, wykorzystanie w praktyce. Daje to możliwość oceny wkładu każdego członka zespołu projektowego.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego – ocena w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1) Zakładane efekty kształcenia dla kierunku *logistyka* dla studiów I stopnia licencjackich oraz inżynierskich są zgodne z zasadami Krajowych Ram Kwalifikacji oraz koncepcją kształcenia. Efekty kierunkowe uwzględniają wszystkie efekty inżynierskie określone w przepisach prawa. Efekty kierunkowe i przedmiotowe uwzględniają oczekiwania rynku pracy, dobrze ilustrują profil praktyczny akcentując umiejętności w zakresie aspektów logistycznych, w tym również umiejętności miękkie. Efekty kształcenia zostały określone we współpracy z przedstawicielami pracodawców i wyraziście wyznaczają specyfikę studiów I stopnia w tym inżynierskich. Uczelnia opublikowała kierunkowe efekty kształcenia na dostępnej dla studentów platformie extranet. Efekty kształcenia przypisane do poszczególnych kursów są udostępniane studentom również za pośrednictwem extranetu. Studenci zapoznają się z przedstawionymi przez Uczelnię przedmiotowymi efektami kształcenia.

2.2) Efekty kształcenia zostały opisane w sposób zrozumiały i pozwalający na określenie odpowiednich sposobów ich weryfikacji. Efekty kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały dla studentów.

2.3) Wydział stosuje przejrzysty system oceny efektów na poszczególnych przedmiotach w ujęciu semestralnym, jak i bieżącym, a także w procesie dyplomowania. Zasady dyplomowania są określone precyzyjnie. System oceny jest dostępny na indywidualnych kontaktach internetowych studentów. Weryfikacja osiągniętych efektów kształcenia odbywa się w sposób przejrzysty i obiektywny.

2.4) Uczelnia prowadzi od 2012 roku badania zawodowych losów swoich absolwentów poprzez projekt Badanie atrybutów marki. Wnioski z tych badań wykorzystuje przy budowaniu programów kształcenia. Pełny system badania losów absolwentów znajduje się w fazie wdrażania .

Kryterium 3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

3.1)

Plany studiów i programy kształcenia były przedmiotem obrad Rady Wydziału Finansów i Bankowości, w których uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa (tj. np. dostosowanie planów i programów do obowiązujących standardów kształcenia, utworzenie nowych specjalności), a także doskonalenia procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb wewnętrznych odbywają się zgodnie z przyjętą w Uczelni procedurą, tj. przez Radę Wydziału oraz Konwent.

Na mocy Uchwały nr 13/RW/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. Rada Wydziału przyjęła programy studiów dla studiów pierwszego stopnia dla kierunku *logistyka* od roku

akademickiego 2013/2014, natomiast Uchwałą nr 18/RW/2014 z dnia 3 czerwca 2014 r. Rada Wydziału przyjęła programy studiów dla ocenianego kierunku i poziomu kształcenia od roku akademickiego 2014/2015.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Konwentu oraz Rady Wydziału w czasie których były zatwierdzone zostały wymienione wyżej dokumenty.

Program kształcenia zorientowany jest na realizację każdego z zakładanych kierunkowych jak i przedmiotowych efektów kształcenia. Opracowana matryca odniesień pokazuje, iż każdy efekt kierunkowy znajduje wsparcie w kilku przedmiotach, jak też i formach zajęć oraz stosowanych metodach dydaktycznych. Właściwe dostosowanie form zajęć: ćwiczeń, zajęć projektowych i laboratoryjnych do zakładanych efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych zapewnia osiągnięcie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Treści kształcenia poszczególnych przedmiotów w pełni pozwalają na realizację zakładanych efektów przedmiotowych oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Cele te osiągnięte są między innymi poprzez realizację w programie studiów takich przedmiotów jak: inżynieria systemów i analiza systemowa. Podstawy logistyki, *logistyka* zaopatrzenia. Realizację każdego z zakładanych efektów kształcenia wspomaga odpowiednia infrastruktura informatyczna w tym specjalistyczne oprogramowanie. I tak do przedmiotu: projektowanie i symulacja procesów logistycznych wykorzystywane jest program FlexSim; planowanie procesów zaopatrzenia, produkcji, magazynowania – OpenNexus;- podstawy spedycji - oprogramowanie SAP; - giełda zaopatrzeniowa dla przedsiębiorstw oprogramowanie – TransEDU; grafika inżynierska, projektowanie systemów magazynowych program AutoCAD. Jest też dostęp internetowy do gier symulujących procesy biznesowe. Zajęcia w specjalistycznych laboratoriach odbywają się w Politechnice Poznańskiej.

Studia licencjackie trwają 6 semestrów i przygotowują absolwentów do pracy w branży logistycznej, przekazując wiedzę z zakresu funkcjonowania usług i procesów logistycznych oraz kształtując umiejętności zarządzania tymi procesami. Program studiów licencjackich jest podporządkowany realizacji zakładanych efektów kształcenia. Na studiach stacjonarnych program kształcenia obejmuje ogółem 1820 zaś na niestacjonarnych 1272 godziny, co tworzy właściwe ramy dla realizacji zakładanych efektów kształcenia. Struktura programu z uwzględnieniem przedmiotów o charakterze ogólnym, podstawowym, kierunkowym i specjalnościowym oraz do wyboru jest właściwa Ponadto w programie kształcenia przewidziana jest praktyka zawodowa w wymiarze 12 tygodni, co stanowi istotne uzupełnienie programu kształcenia dla profilu praktycznego. Na studiach licencjackich prowadzone są dwie specjalności kształcenia: Global logistics –specjalność realizowana w języku angielskim oraz *Logistyka handlu i dystrybucji*. Zespół oceniający szczególnie wysoko ocenia specjalność prowadzoną w języku angielskim, jako istotny element procesu internacjonalizacji. Program kształcenia nasycony jest w odpowiednim stopniu treściami kształcenia w zakresie wskazanych dyscyplin naukowych, jak nauki o zarządzaniu oraz ekonomia, a więc z zakresu logistyki, zarządzania, ekonomii.

Program studiów inżynierskich ogółem oferuje 1988 godzin na studiach stacjonarnych i 1482 godziny na studiach niestacjonarnych a czas trwania studiów wynosi 7 semestrów. W programie przewidziano następujące cztery specjalności kształcenia: Informatyka w logistyce, Logistyka i spedycja międzynarodowa, Logistyka w małych i średnich przedsiębiorstwach, Procesy i projekty logistyczne. Program kształcenie na studiach inżynierskich akcentuje budowanie umiejętności technicznych i kształtowanie kompetencji inżynierskich wprowadzając takie przedmioty jak: Towaroznawstwo, Projektowanie i zarządzanie infrastrukturą logistyczną, Budowa i eksploatacja maszyn, Projektowanie baz danych, Inżynieria systemów i analiza systemowa, Zarządzanie przepływem materiałów, Normalizacja i zarządzanie jakością Zarządzanie cyklem życia wyrobu i ekologistyka. Zarządzanie transportem i ekonomika transportu. Formy zajęć zarówno na studiach licencjackich jak i inżynierskich uwzględniają zajęcia aktywne w tym zajęcia projektowe,

laboratoryjne i warsztatowe. Ogółem zajęcia praktyczne, na których student ma możliwości nabycia umiejętności do rozwiązywania konkretnych problemów w znacznej części prowadzone są w warunkach zbliżonych do środowiska pracy. W programie kształcenie przewidziana jest wizyta studyjna w Kompanii Piwowarskiej – w celu realizacji tematu „Powiązanie Procesu produkcji z systemami transportu wewnętrznego oraz praktyczna ilustracja dla problematyki zarządzania przepływem materiałów, opakowań i wyrobów gotowych oraz wizyty studyjne w Fabryce Volkswagen Antoninek (program rozszerzony między innymi o spotkanie i dyskusję z kierownictwem służby utrzymania ruchu). Wprowadzono- szkolenia specjalistyczne - obok znajomości aplikacji wspierających procesy logistyczne. Studenci mogą zdobyć uprawnienia praktyczne, np. obsługa wózków widłowych; co pozwoli lepiej zrozumieć specyfikę pracy zespołowej i sprawniej nią zarządzać, a w sytuacjach kryzysowych bezpośrednio i osobiście uczestniczyć w zarządzanych procesach. W programie studiów znajduje się - znacząca ilość zadań typu projektowego, opartych na warunkach rzeczywistych, realizowanych z zespołach 2-3 osobowych, kończących się prezentacją osiągniętych rezultatów (wypracowanych rozwiązań) na forum grupy dziekańskie. Uzyskana ocena zawiera, obok treści merytorycznych również ocenę indywidualnego zaangażowania studenta w pracę podczas całego semestru oraz czynny udział w kończącej zajęcia dyskusji na forum grupy dziekańskiej. Rozwiązane przez zespoły studentów zadania mają charakter projektów inżynierskich o różnym stopniu złożoności i powiązaniem z tym poziomie trudności. Wymagania stawiane studentom wymuszają analityczne myślenie, konstruktywną krytykę/dyskusję wewnątrz zespołu i twórcze działanie, którego celem jest osiągnięcie na zasadach konsensusu rozwiązania zawierającego pierwiastek nowości.

Ponadto w programie studiów dostrzega się dodatkowe aspekty praktyczne, tj. wprowadzenie odpowiednich form realizacji zajęć jak np.:

- Język obcy specjalistyczny - zajęcia konwersatoryjne w kilkuosobowych grupach
- Technologia informatyczna - laboratoria komputerowe, indywidualna praca każdego Studenta
- Przygotowanie do rynku pracy - ćwiczenia praktyczne (współpraca z Biurem Karier i Praktyk)
- Projektowanie i zarządzanie infrastrukturą logistyczną - ćwiczenia projektowe 20 godzin + plus projekt w zespołach (2-3 osoby) 10 godz.
- Zarządzanie przepływem materiałów - ćwiczenia projektowe 20 godzin + plus projekt w zespołach (2-3 osoby) 10 godz. w tym planowane wizyty w Kompanii Piwowarskiej
- Zarządzanie transportem i ekonomika transportu - ćwiczenia projektowe 20 godzin + plus projekt w zespołach (2-3 osoby) 10 godzin
- Projektowanie procesów logistycznych - ćwiczenia projektowe 20 godzin + plus projekt w zespołach (2-3 osoby) 10
- Projektowanie baz danych - laboratorium + plus projekt w zespołach (2-3 osoby) 10 godzin
- Planowanie i sterowanie produkcją - rozszerzone wizyty studyjne VW Poznań (3+2 godz.)
- Przedmioty specjalnościowe - ćwiczenia projektowe 20 godzin + plus projekt w zespołach (2-3 osoby) 120+60 godz.

Przedmioty specjalnościowe dobrze profilują program każdej ze specjalności. Zajęcia do wyboru obejmują przedmioty specjalnościowe, języki obce, seminarium dyplomowe.

Metody dydaktyczne przewidują między innymi właściwe dla profilu praktycznego gry symulacyjne, studia przypadków. Ogółem zajęcia aktywizujące obejmują 65% ogółu zajęć co wskazuje na dostosowanie programu do potrzeb profilu praktycznego oraz zakładanych efektów kształcenia. Przedstawiona macierz powiązań oraz sylabusy wskazują iż każde efekt kierunkowy jest wspomagany przez kilka do kilkunastu przedmiotów. Wskazania te podkreślają rolę każdego przedmiotu w realizacji efektów kształcenia. Należy również zauważyć, iż bardzo dobra, ścisła współpraca z Partnerami Biznesowymi w przygotowaniu

oraz przeprowadzeniu rzetelnych praktyk i staży dla Studentów, poparta między innymi Umową o współpracy Wyższej Szkoły Bankowej z Volkswagen Group Polska Sp. z o.o. sprzyja realizacji każdego z zakładanych efektów kształcenia. Realizacji efektów kształcenia sprzyja również doświadczenie zawodowe kadry, co pozwala bogato ilustrować treści teoretyczne, konkretnymi przykładami z doświadczenia w pracy zawodowej. Program kształcenia zapewnia aktywizację studentów w poszukiwaniu rozwiązania dla postawionych problemów poprzez stosowanie interaktywnych i aktywizujących metod nauczania na co wskazują sylabusy a także prowadzone i wizytowane zajęcia. Program umożliwi realizację zakładanych efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych poprzez organizację kursów przygotowawczych i egzaminów na certyfikaty zawodowe (BEC, EBCL, ECDL), organizacji przez Biuro Karier i Praktyk procesów coachingowych dla studentów w zakresie wyznaczania celu życiowego i sposobów jego osiągnięcia, uczenia się stosowania narzędzi wewnętrznego rozwoju a także doradztwa zawodowego i organizacji Targów Kariery.

Uczelnia nawiązuje współpracę z różnego typu organizacjami w ramach Programu Partnerstwa Biznesowego. Partnerami kierunku *Logistyka* są: Komputronik S.A., Volkswagen Group Polska sp. z o.o., Business Consulting Center sp. z o.o., Open Nexus sp. z o.o. Wyższa Szkoła Bankowa w Poznaniu realizuje projekt „Uczenie się logistyki przez doświadczenie – program rozwoju Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu”. W ramach tego projektu zorganizowane zostały 2 posiedzenia Rady Partnerów kierunku *Logistyka* (jesienią 2013 i zimą 2014 roku). Projekt „Uczenie się logistyki przez doświadczenie - program rozwoju WSB w Poznaniu” zakłada realizację 48 płatnych staży 3 i 6 miesięcznych, krajowych dla studentów wszystkich trybów kierunku *Logistyka* WFiB. Obecnie na stażach przebywa 34 studentów (19 na 6-miesięcznych oraz 15 na 3-miesięcznych).

Na Wydziale Finansów i Bankowości w programie kierunku *logistyka* wdrożony jest system ECTS odzwierciedlający nakład pracy studenta przypisany do każdego przedmiotu uwzględniający zajęcia zorganizowane oraz pracę własną studenta włożoną w przygotowanie się do zajęć, przygotowanie zadań i prac zaliczeniowych, przygotowanie do egzaminów, projektu dyplomowego itp.). Punkty ECTS są zatem relatywnym, w stosunku do całego toku studiów, miernikiem ilości pracy wymaganej od studenta do zaliczenia danego przedmiotu. Nakładowi pracy wymaganemu do zaliczenia roku studiów przyporządkowano co najmniej 60 punktów i odpowiednio 30 punktów dla semestru.

System przydzielania punktów ECTS opiera się na zasadach ogólnych, wynikających z obowiązujących uregulowań prawnych tj. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 września 2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta oraz rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia z dnia 5 października 2011 r. Jeden punkt ECTS wymaga średnio od studenta 25-30 godzin pracy, zarówno w formie zajęć organizowanych przez Uczelnię, jak i w ramach indywidualnej pracy studenta. Punkty ECTS przypisano każdemu z zajęć, a także praktykom studenckim, odbywanym w ramach studiów pierwszego stopnia, oraz za przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej.

Na kierunku *logistyka* liczba punktów ECTS za cały okres studiów wynosi 194 na studiach stacjonarnych i 190 na studiach niestacjonarnych. Zespół oceniający nie widzi uzasadnienia dla różnicowania liczby punktów ECTS ogółem w poszczególnych trybach studiów. Punkty, które student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studentów wynosi 81 na studiach stacjonarnych i 77 na studiach niestacjonarnych. Z kolei na zajęcia z nauk podstawowych przeznaczono 193 p ECTS dla stacjonarnych i 189 dla niestacjonarnych, co jest zawyżonym wskazaniem, gdyż obejmuje niemal cały program kształcenia, podczas gdy zajęcia z nauk podstawowych nie powinny obejmować wszystkich zajęć, w tym na przykład specjalnościowych. Zajęcia z nauk podstawowych to są zajęcia dające podstawy do zrozumienia i rozwijania wiedzy oraz metod na zajęciach o charakterze kierunkowym i specjalnościowym. Zajęcia praktyczne to 52 p.

ECTS dla studiów stacjonarnych i 48 ECTS na niestacjonarnych. Ta liczba punktów jest właściwa dla profilu praktycznego, a przegląd kart przedmiotów pozwala uznać, iż charakter zajęć praktycznych jest dobrze utrzymany. Nie wskazano natomiast zajęć ogólnouczeniowych. Zajęcia do wyboru stanowią 70 punktów ECTS na studiach stacjonarnych i 66 na niestacjonarnych, co obejmuje co najmniej 30 % ogółu zajęć.

Na studiach inżynierskich ogólna liczba p ECTS wynosi 226 na studiach stacjonarnych i 222 ECTS na studiach niestacjonarnych wobec wymaganych w przepisach prawa 210 punktów ECTS. Zajęcia z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów to 94 punkty ECTS na studiach stacjonarnych i 90 dla studiów niestacjonarnych. Zajęcia z nauk podstawowych do 225 i 221, a zatem zajęcia praktyczne to odpowiednio 60 i 56 punktów ECTS. Zajęcia do wyboru opiewają na 78 i 74 ECTS. Wskazana liczba punktów dla zajęć podstawowych dla studiów licencjackich oraz inżynierskich wydaje się zawyżona, gdyż obejmuje niemal cały program kształcenia, podczas gdy zajęcia z nauk podstawowych nie powinny obejmować wszystkich zajęć, w tym na przykład specjalnościowych. Zajęcia z nauk podstawowych to są zajęcia dające podstawy do rozwijania i zrozumienia wiedzy oraz metod na zajęciach o charakterze kierunkowym i specjalnościowym.

Sekwencja przedmiotów jest właściwa i wychodzi od przedmiotów o charakterze ogólnym poprzez przedmioty podstawowe, następnie kierunkowe i specjalnościowe.

Zasady odbywania i wymiar praktyk studenckich w WSB w Poznaniu zostały uregulowane w Regulaminie studenckich praktyk zawodowych (uchwała Senatu nr 8/2013/2014 z dnia 26 września 2013 r.). Regulamin w sposób kompleksowy i precyzyjny określa zasady odbywania i zaliczania praktyk studenckich. Regulamin został opublikowany na dostępnej dla studentów platformie extranet. Na ocenianym kierunku praktyka zawodowa odbywa się w wymiarze 12 tygodni (6 tygodni po pierwszym roku studiów i 6 tygodni po drugim roku studiów)

Praktyka zawodowa wpisana jest właściwie w program studiów i uwzględnia progres w zakresie wiedzy i umiejętności. Program praktyki obejmuje moduł obowiązkowy zawierający podstawy prawne i zakres działalności przedsiębiorstwa, organizację podmiotu gospodarczego, dokumentację organizacyjną, podstawy prawne, przepisy wewnętrzne funkcjonowania przedsiębiorstwa oraz miejsce logistyki w strukturze i funkcjach przedsiębiorstwa. Program praktyki zawiera moduły do wyboru. Spośród 11 oferowanych student ma zrealizować 4 do 6 modułów, a w przypadku praktyki skróconej 2 - 3 modułów. Moduły do wyboru obejmują takie obszary działalności przedsiębiorstwa jak: koszty, organizacja procesów logistycznych, planowanie zaopatrzenia procesów logistycznych, administracja transportu, logistyka w sferze dystrybucji, transport, zapasy, gospodarka magazynowa, łańcuchy dostaw, komputeryzacja przedsiębiorstwa, spedycja krajowa i międzynarodowa. Przedstawiony wykaz ponad 60 przedsiębiorstw profilowo zorientowanych na procesy logistyczne, w tym transportowe, zarówno będące wielkimi korporacjami, jak i średnimi firmami, w których studenci odbywają praktyki w pełni pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia i zapewnia odbycie praktyk przez studentów kierunku.

Za zaliczenie praktyk na ocenianym kierunku przyznawane są punkty ECTS, co należy ocenić pozytywnie, ponieważ nakład pracy studenta w czasie obowiązkowych praktyk ma odzwierciedlenie w ilości przyznanych punktów. Studenci samodzielnie poszukują miejsc, w których mogą realizować praktyki. W przypadku gdy student ma problem ze znalezieniem odpowiedniego miejsca, pomoc zapewnia Biuro Karier, prowadzące stale aktualizowaną bazę firm współpracujących. Działalność Biura Karier w tym zakresie została pozytywnie oceniona przez studentów.

Przed rozpoczęciem praktyki student ocenianego kierunku nie jest zobowiązany do uzyskania skierowania z Uczelni. Czasami jednak Uczelnia zawiera porozumienia z określonymi instytucjami, jeśli jest to warunek do rozpoczęcia praktyk. Jak potwierdzili studenci, Uczelnia dba o to, aby miejsca realizowania praktyk wpisywały się w kierunek studiów.

Rok akademicki w Uczelni rozpoczyna się 1 października i trwa do 30 września następnego roku kalendarzowego. Podzielony jest na dwa semestry: zimowy i letni. Harmonogram zajęć dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych kierunku *logistyka* określa Rektor Uczelni.

Zajęcia dydaktyczne na studiach stacjonarnych prowadzonych na kierunku *logistyka* odbywają się w tygodniu (najczęściej w ciągu trzech lub czterech dni tygodnia). Na studiach niestacjonarnych natomiast odbywają się one w systemie weekendowym (sobotnio-niedzielnym) przeciętnie co dwa tygodnie. Liczba zjazdów umożliwia realizację programu. Zespół oceniający zapoznał się z planem zajęć. Nie stwierdzono nadmiernej koncentracji zajęć z jednego przedmiotu lub z jednym Prowadzącym. Bloki zajęć prowadzone są w 2 lub 3 godzinach 45 minutowych z zachowaniem przerw. Standardem jest dostępny na platformie Moodle kurs przedmiotu, na którym jest umieszczana Karta przedmiotu i w zależności od prowadzącego materiały do zajęć, zadania, quizy, itp.. Wszyscy prowadzący zajęcia w danym semestrze zobligowani są do wyznaczenia terminów konsultacji dla studentów, które są dostępne dla studentów w extranecie. Przedmioty objęte programem nauczania przyjmują formę: wykładów, ćwiczeń, projektów, seminariów, lektoratów, laboratoriów oraz elearningu. Przeciętna liczba osób w grupach wykładowych wynosi do 120 osób, w grupach konwersatoryjnych 30-35 osób, a w grupach laboratoryjnych 12 - 24 osób. Liczebność grup na lektoratach oscyluje w granicach do 16 studentów.

Podczas spotkania z zespołem oceniającym studenci studiów niestacjonarnych zgłosili szereg zastrzeżeń odnośnie swojego planu zajęć. Przede wszystkim ocenili oni, że są oni zobowiązani do uczestnictwa w zbyt dużej liczbie godzin zajęć podczas jednego zjazdu. Ponadto negatywnie odnieśli się do braku w planie zajęć dłuższej przerwy obiadowej. Uznali, że zbyt krótkie przerwy niekiedy nie pozwalają im na przemieszczanie się pomiędzy budynkami Uczelni bez spóźniania się na zajęcia. Zgłaszali władzom Wydziału swoje postulaty w związku z koniecznością zmian w planie zajęć, jednak nie zostały one uwzględnione. Plan zajęć oraz harmonogram zjazdów nie jest konsultowany z samorządem studenckim. Zdaniem Zespołu oceniającego problem harmonogramu zajęć na studiach niestacjonarnych należy rozwiązać w porozumieniu ze studentami. Podkreślić jednak należy, że plan zajęć nie jest zmieniany bez zapowiedzi. Rzadko zdarza się, że zaplanowane zajęcia zostają odwołane. W przypadku konieczności odwołania zajęć, studenci są o tym informowani z odpowiednim wyprzedzeniem za pośrednictwem poczty elektronicznej, co należy ocenić pozytywnie.

Podsumowując należy stwierdzić, że organizacja procesu kształcenia na ocenianym kierunku nie spełnia w pełni oczekiwań studentów.

Regulamin Studiów przyznaje studentom możliwość uzyskania indywidualnego planu studiów i programu kształcenia, który polega na modyfikacji planu studiów i programu kształcenia w odniesieniu do okresu studiów, kolejności uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów oraz możliwość zastąpienia przedmiotów określonych przez program kształcenia, innymi.

Indywidualny plan studiów i program kształcenia może zostać przyznany studentom o szczególnych uzdolnieniach i wysokiej średniej ocen, studentom którzy podjęli studia za granicą, na które zostali skierowani przez Uczelnię oraz studentom z orzeczoną niepełnosprawnością. Decyzje o przyznaniu indywidualnego planu studiów i programu kształcenia podejmuje Dziekan na wniosek studenta. Dziekan może wyrazić zgodę na odbywanie studiów według indywidualnego planu studiów i programu kształcenia, także w innych uzasadnionych przypadkach. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem wizytującym PKA potwierdzili, że zdarza im się korzystać z tej instytucji regulaminowej. Studenci wskazali, że nie spotkali się jednak z sytuacją uzyskania przez studenta indywidualnego planu studiów i programu kształcenia za wybitne wyniki w nauce. Najczęstszą przyczyną są zdarzenia losowe lub sytuacja rodzinna, która uniemożliwia kontynuowanie studiów w normalnym trybie. Na wizytowanym kierunku nie funkcjonuje system indywidualnej opieki

naukowej nad studentami wyróżniającymi się wynikami w nauce. Ponadto indywidualizacja studiów odbywa się poprzez wybór zróżnicowanej oferty tematycznej seminarium dyplomowego jak i przez wybór specjalności, przedmiotów do wyboru, jak i ścieżki inżynierskiej i licencjackiej kierunku *logistyka*

Studenci na ocenianym kierunku studiów mają możliwość wyboru przedmiotów fakultatywnych, które stanowią prawie 30% wszystkich kursów przewidzianych przez program kształcenia. Ponadto należy podkreślić, że na wizytowanym kierunku studiów prowadzone są wszystkie oferowane kandydatom na studia specjalności, nawet pomimo zmniejszającej się liczby studentów.

Na pozytywną ocenę zasługuje organizacja dla studentów dodatkowych, bezpłatnych zajęć i warsztatów nieobjętych programem studiów. Studenci biorą też udział w wizytach studyjnych w instytucjach, których działalność związana jest z ocenianym kierunkiem studiów. Za organizację i promocję wśród studentów bezpłatnych zajęć dodatkowych odpowiedzialne jest Biuro Karier, które zostało, pod tym względem, pozytywnie ocenione przez studentów.

Na ocenianym kierunku studiów brak jest studentów niepełnosprawnych ruchowo. Ze względu na małą liczbę studentów niepełnosprawnych Uczelnia zapewnia im pomoc w skuteczny, aczkolwiek niezinstytucjonalizowany sposób. Za pomoc i współpracę ze studentami niepełnosprawnymi odpowiedzialny jest Prodzikan ds. studenckich oraz pracownicy dziekanatu. Studenci niepełnosprawni mogą liczyć na przyznanie indywidualnego planu i programu kształcenia, już od pierwszego roku studiów.

3.2)

Sformułowane efekty kształcenia dla studiów licencjackich oraz inżynierskich są dobrze wspierane przez dobór właściwych treści kształcenia osadzonych w dyscyplinach w których określono efekty kształcenia. Znaczący udział aktywizujących zajęć, w tym odbywających się w warunkach zbliżonych do środowiska pracy akcentuje praktyczny profil kształcenia. Dobór sposobów weryfikacji efektów przedmiotowych uwzględnia specyfikę i efektu i przedmiotu. Zatem wszystkie elementy procesu kształcenia tworzą spójną całość.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego – ocena w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) Program studiów z uwagi na dobór treści kształcenia, form zajęć uwzględniających wymogi profilu praktycznego jak i wymogi kształcenia inżynierskiego i licencjackiego umożliwia realizację wszystkich efektów kształcenia na poziomie przedmiotu jak i kierunkowych efektów kształcenia. System praktyk studenckich na ocenianym kierunku jest zorganizowany prawidłowo. Uczelnia weryfikuje w sposób kompleksowy efekty kształcenia uzyskiwane przez studentów na praktykach. Studenci mają możliwość indywidualizacji organizacji studiów. Na pozytywną ocenę zasługuje system indywidualnej opieki dydaktycznej nad studentami niepełnosprawnymi. Uczelnia zapewnia możliwość wyboru zajęć oraz organizuje bezpłatne zajęcia dodatkowe, nieobjęte programem kształcenia. Studenci studiów niestacjonarnych zgłaszają zastrzeżenia do harmonogramu zajęć.

3.2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne są dostosowane do praktycznego profilu kształcenia w tym do studiów inżynierskich i licencjackich i tworzą spójną całość

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

4.1)

Na wizytowanym kierunku zajęcia prowadzą łącznie 94 osoby, w tym 10 zaliczonych do minimum kadrowego. Struktura ich kwalifikacji naukowych, a także zawodowych przedstawiona niżej w pełni umożliwia osiągnięcie założonych efektów kształcenia na kierunku, który prowadzony jest dwutorowo: *logistyka* - studia licencjackie; *logistyka* – studia inżynierskie; efekty kształcenia odnoszą się do obszaru nauk społecznych i obszaru nauk technicznych. Struktura statusu akademickiego nauczycieli akademickich przedstawionych do minimum kadrowego jest następująca: 3 osoby są pracownikami samodzielnymi, pozostali to doktorzy. W grupie pozostałych nauczycieli akademickich przeważają pracownicy niesamodzielnymi. Znaczna liczba osób zarówno zaliczonych do minimum kadrowego, jak i z grupy pozostałych nauczycieli akademickich legitymuje się doświadczeniem zawodowym w obszarach związanych z wizytowanym kierunkiem.

4.2)

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku *logistyka*, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek lub posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla ocenianego kierunku studiów – zgodnie z wymaganiami określonymi w § 12 ust. 1 lub 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia Dz. U. z 2014 r. poz. 131), w jakim wymiarze realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożył nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego stopnia na kierunku *logistyka* w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu na Wydziale Finansów i Bankowości, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). W Uczelni wszystkie oświadczenia zostały podpisane w terminie zgodnym z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy, tj. do 30 czerwca 2014 r.

Zgodnie z informacjami zawartymi w tych oświadczeniach wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby stanowią minimum kadrowe nie więcej niż dwukrotnie, a także są zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów, a więc zgodnie z wymaganiami określonym w § 13 ust. 1 i 2 wymienionego wyżej rozporządzenia.

Analiza tej dokumentacji pozwala na stwierdzenie, iż wymagania określone w § 14 ust. 1 rozporządzenia wymienionego powyżej są spełnione, bowiem do minimum kadrowego na ocenianym kierunku studiów Uczelnia wskazała 10 osób, z tego 3 samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego, oraz 7 osób ze stopniem naukowym doktora.

W teczkach osobowych znajduje się również dokumentacja związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej.

Wszystkie wyżej wymienione osoby przeprowadzą osobiście na kierunku *logistyka* co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielnymi nauczyciele akademicy) oraz co najmniej 60 godzin (doktorzy), co spełnia wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego wyżej rozporządzenia.

Do minimum kadrowego Zespół oceniający zaliczył 10 osób, z czego 5 osób legitymuje się dorobkiem w obszarze nauk społecznych w dziedzinie nauk ekonomicznych (w tym 2 samodzielnych) lub/i doświadczeniem zawodowym związanym z umiejętnościami do których odnoszą się efekty kształcenia i 5 legitymuje się dorobkiem lub/i doświadczeniem zawodowym w obszarze nauk technicznych, w dziedzinie nauk technicznych (w tym 1 pracownik samodzielny).

Na podstawie dorobku naukowego Zespół oceniający zaliczył do minimum kadrowego 7 osób, choć część z nich legitymowała się także doświadczeniem zawodowym, 3 osoby zaliczone zostały na podstawie doświadczenia zawodowego związanego z umiejętnościami w zakresie efektów kształcenia dla ocenianego kierunku. Są to doktorzy.

Specjalności naukowe kadry w pełni wpisują się w ofertę kształcenia na wizytowanym kierunku. Wśród osób tworzących minimum kadrowe znajdują się nauczyciele akademicy, których dorobek naukowy mieści się w obszarze nauk społecznych, przede wszystkim w dziedzinie nauk ekonomicznych w dyscyplinach ekonomia, nauki o zarządzaniu, ale także w obszarze nauk technicznych w dziedzinie nauk technicznych w dyscyplinach takich jak transport, budowa i eksploatacja maszyn, czy inżynieria produkcji. Doświadczenie zawodowe 3 osób zaliczonych do minimum kadrowego na podstawie tego doświadczenia odnosi się do opisu efektów kształcenia umiejętności w zakresie budowy i eksploatacji maszyn oraz transportu (2 osoby), zarządzania (1 osoba). Pozostali nauczyciele akademicy (84 osoby) posiadają dorobek naukowy głównie we wspomnianych wyżej obszarach, dziedzinach i dyscyplinach kształcenia. W obu obszarach mieści się także doświadczenie zawodowe prowadzących zajęcia na wizytowanym kierunku. Dla przykładu w obszarze nauk społecznych są to pracownicy, których doświadczenie zawodowe odnosi się do takiego zakresu pracy zawodowej jak: np. prowadzenie przedsiębiorstw logistycznych, zatrudnienie na stanowiskach specjalisty ds. logistyki w przedsiębiorstwie.

W obszarze nauk technicznych doświadczenie zawodowe osób prowadzących zajęcia na wizytowanym kierunku obejmuje m.in. pracę w przedsiębiorstwach produkujących środki transportu (firma Solaris), własną działalność gospodarczą w zakresie transportu, etc.

Skład minimum kadrowego na kierunku *logistyka* prowadzonego na Wydziale Finansów i Bankowości w perspektywie długookresowej jest stabilny, bowiem 7 osób wskazanych do minimum kadrowego zatrudnionych zostało na czas nieokreślony, zaś pozostałe 3 osoby na czas określony, tj. do 30.09.2019 r.

Dla 6 osób wskazanych do minimum kadrowego Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy, zaś dla pozostałych 4 osób – dodatkowym miejscem pracy. Wszystkie osoby zostały zatrudnione w Uczelni na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku *logistyka*, do liczby studentów na tym kierunku jest spełniony i wynosi 1:71, co spełnia wymagania określone w § 17 cytowanego wyżej rozporządzenia.

Zajęcia obsadzone są prawidłowo, zgodnie z obszarami wiedzy oraz doświadczeniem zawodowym reprezentowanymi przez nauczycieli akademickich. Dotyczy to zarówno nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego, jak i pozostałych.

Na wizytowanym kierunku nie jest prowadzone kształcenie na odległość.

Załącznik nr 6. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Ocena hospitowanych zajęć jest bardzo pozytywna. Przekazywane treści i formy angażujące studentów (rozwiązywanie konkretnych problemów, zadawanie pytań), a także wykorzystana infrastruktura (laboratorium komputerowe w przypadku ćwiczeń) świadczy o możliwości realizacji efektów kształcenia zarówno w zakresie wiedzy, jak i umiejętności.

4.3).

Podstawowym celem polityki kadrowej Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu jest budowanie własnej kadry naukowo-dydaktycznej, zatrudnianej na pełnym etacie, dla której WSB stanowić będzie pierwsze i podstawowe miejsce pracy. Uczelnia prowadzi politykę kadrową sprzyjającą rozwojowi naukowemu kadry. Do działań Uczelni w tym zakresie należą m.in.:

- uwzględnienie działalności naukowo-badawczej w strategiach rozwoju Uczelni na lata 2009-2012 oraz 2013-2016,
- utworzenie wydziałowych struktur organizacyjnych mających w swych kompetencjach różne aspekty działalności naukowo-badawczej (katedry),
- tworzenie warunków do prezentowania wyników prowadzonych prac badawczo-naukowych,
- promowanie działalności naukowo-badawczej oraz nagradzanie jej efektów,
- zapewnienie systemu finansowania badań prowadzonych przez poszczególnych pracowników,
- ustalenie katalogu obowiązków etatowych pracowników naukowo-dydaktycznych w sferze działalności naukowo-badawczej,
- uwzględnianie awansów naukowych w corocznie tworzonej Naukowej Liście Rankingowej,
- system stypendiów doktorskich i habilitacyjnych ze środków własnych oraz system stypendiów doktorskich i habilitacyjnych i staży krajowych i zagranicznych finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Dokonania nauczycieli akademickich w dziedzinie rozwoju naukowego, dydaktyki i zadań organizacyjnych są opisywane w wypełnianym przez nich kwestionariuszu wykładowcy. Pracownicy naukowcy, naukowo-dydaktyczni i dydaktyczni podlegają okresowej ocenie, której zasady określa Regulamin oceny pracowników naukowych, naukowo-dydaktycznych, i dydaktycznych i bibliotekarzy dyplomowanych Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu.

Przy ustalaniu obciążeń nauczycieli akademickich brany jest pod uwagę dorobek naukowy, doświadczenie praktyczne związane z kierunkiem i prowadzonym przedmiotem, a także wypełnienie pensum i ocenę studentów, dotyczącą jakości i atrakcyjności prowadzonych zajęć. Kwestie te są przedmiotem dyskusji i analiz w gronie zespołu dziekańskiego przy ustalaniu obsady zajęć i seminariów.

Istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest prowadzenie przez Uczelnię właściwej polityki kadrowej, w tym właściwy dobór nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na ocenianym kierunku studiów.

Przy doborze kadry stosuje się procedurę konkursową jako formę poszukiwania i zatrudniania kadry na pierwszym etapie. Kadra Wydziału Finansów i Bankowości obejmuje doświadczonych praktyków i ekspertów w zakresie ekonomii, marketingu, finansów i rachunkowości, prawa, logistyki, zarządzania, transportu, inżynierii produkcji, budowy i eksploatacji maszyn.

Uczelnia przykłada należyłą wagę do rozwoju naukowego kadry, jak i ich kompetencji dydaktycznych wprowadzając szereg rozwiązań wspomagających ten rozwój (por. niżej – spotkanie Zespołu Oceniającego z nauczycielami akademickimi). Warto odnotować, iż w trzech ostatnich latach 2 pracowników ocenianego kierunku studiów uzyskało stopień doktora, a jeden tytuł profesora.

System wspierania rozwoju kadry opiera się przede wszystkim o:

- zapewnienie finansowania badań prowadzonych przez poszczególnych pracowników,
- system stypendiów doktorskich i habilitacyjnych ze środków własnych oraz system stypendiów doktorskich i habilitacyjnych i staży krajowych i zagranicznych finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Utworzone w ubiegłym roku akademickim Zakłady Metodyki wspomagają nauczycieli akademickich w sferze dydaktyki (metody i formy prowadzenia zajęć, przygotowania sylabusów etc.).

Spotkanie z kadrami było wspólne dla nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku *logistyka* oraz na kierunku *zarządzanie*, co pozwoliło Zespołowi Oceniającemu

uzyskać szerszą wiedzę na temat procesu dydaktycznego i kierunków rozwoju Uczelni, a także zagadnień bezpośrednio związanych z polityką kadrową.

Spotkanie rozpoczęła przewodnicząca Zespołu Oceniającego od przedstawienia członków Zespołu oraz jego zadań. Dyskusja toczyła się wokół trzech zagadnień: nazwa Uczelni w kontekście rozszerzającej się oferty kształcenia Szkoły na kierunki okołobiznesowe, ale także na te, zupełnie nie związane z koncepcją dotychczasowego kształcenia w ramach WSB; rozwój Uczelni a niż demograficzny; jakość kandydata.

W odniesieniu do pierwszej kwestii nauczyciele akademicy uważają zmianę nazwy za dość ryzykowne przedsięwzięcie. Rozwój kierunków niebiznesowych, zwłaszcza technicznych i budowanie nowego wizerunku Uczelni jest procesem długofalowym. W chwili obecnej, zdaniem nauczycieli akademickich, zmiana nazwy Uczelni może przynieść więcej strat niż korzyści. Nazwa Uczelni jest bardzo już zakorzeniona w środowiskach jej interesariuszy.

Nauczyciele akademicy widzą zagrożenia związane z niżem demograficznym, uważają jednak, że kurs na praktyczność jest tym wyróżnikiem Uczelni, który daje absolwentowi większe szanse na rynku pracy. Ważną sprawą jest również atmosfera współpracy nauczyciela akademickiego ze studentem, która w Szkole opiera się na budowaniu zaufania i wzajemnej lojalności. To owocuje zaangażowaniem studenta i autentyczną z nim współpracą. Zadowolenie studentów i absolwentów powoduje, że polecają Uczelnię kolejnym kandydatom. Podkreślano także, że pewne rozwiązania przyjęte w procesie kształcenia oparte są na wzorcach Uczelni amerykańskich, z którymi Szkoła od lat współpracuje.

Nauczyciele akademicy zwracali uwagę na szereg działań Uczelni wspomagających rozwój ich kompetencji zarówno naukowych, jak i dydaktycznych. W tym pierwszym obszarze jest finansowe wspomaganie udziału w konferencji, finansowanie publikacji etc., zwłaszcza w zakresie tych badań, które są związane ze strategią Szkoły. Decyzje wspomagające rozwój naukowy pracowników leżą w gestii prodziekana ds. spraw nauki.

W drugim obszarze nauczyciele akademicy podkreślali wsparcie metodyczne jakie uzyskują dzięki funkcjonowaniu Zakładu metodyki nauczania organizującego kursy, szkolenia i warsztaty.

W kontekście jakości kandydata podkreślano ciągle jeszcze słabe ich przygotowanie matematyczne. Wskazywano jednocześnie na działania Uczelni idące w kierunku rozszerzenia liczby godzin z tzw. przedmiotów ilościowych, a z matematyki w szczególności. Daje to możliwość wyrównywania różnic w przygotowaniu kandydatów, a praca w grupach pozwala na większą aktywność studenta i zrozumienie konieczności korzystania z narzędzi ilościowych w wielu obszarach pracy zawodowej. Należy podkreślić, że na rozszerzenie zajęć z matematyki i statystyki Uczelnia pozyskuje środki ze specjalnych projektów unijnych (Projekt: Kluczowe kompetencje absolwenta)

Załączniknr5- Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego – ocena w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Na wizytowanym kierunku zajęcia prowadzą łącznie 94 osoby, w tym 10 zaliczonych przez Zespół oceniający do minimum kadrowego. Struktura ich kwalifikacji naukowych, a także zawodowych w pełni umożliwia osiągnięcie założonych efektów kształcenia na kierunku.

4.2) Zespół Oceniający zaliczył do minimum kadrowego 10 osób – 3 pracowników samodzielnych i 7 niesamodzielnych. Na podstawie dorobku naukowego zaliczono 7 osób, zaś na podstawie doświadczenia zawodowego 3 osoby. Dorobek naukowy lub/i

doświadczenie praktyczne kadry tworzącej minimum kadrowe, jak i jej kwalifikacje dydaktyczne (które są rozwijane przez metodyków z Zakładu Metodyki) są adekwatne do realizowanych efektów kształcenia i programu studiów w obszarze nauk społecznych i obszarze nauk technicznych. W minimum kadrowym są przedstawiciele obu tych obszarów. Ich specjalności naukowe oraz doświadczenie zawodowe w pełni pokrywają ofertę programową. Ofertę programową pokrywają także doświadczenie zawodowe oraz dorobek naukowy pozostałych osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku.

4.3) Podstawowym celem polityki kadrowej Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu jest budowanie własnej kadry naukowo-dydaktycznej, zatrudnianej na pełnym etacie, dla której WSB stanowić będzie pierwsze i podstawowe miejsce pracy. Uczelnia przykładowo należy wagę do rozwoju naukowego kadry, jak i ich kompetencji dydaktycznych wprowadzając szereg rozwiązań wspomagających te obszary rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Zajęcia na ocenianym kierunku studiów odbywają się w pięciu budynkach należących do Uczelni lub przez nią wynajmowanych o powierzchni ponad 12 200 m².

Zajęcia odbywają się w salach dydaktycznych, na które składa się: 7 auli (od 110 do 454 miejsc), 69 sal wykładowych (d 35 do 90 miejsc), 14 sal komputerowych, 3 sale lektoratowe (po 16 miejsc).

Sale wykładowe są dobrze wyposażone, w większości znajduje się sprzęt audiowizualny, który wykorzystywany jest do wyświetlania prezentacji oraz dodatkowo, w większych salach wykładowych znajduje się nagłośnienie.

W opinii studentów infrastruktura dydaktyczna Uczelni prezentuje bardzo dobry poziom. Studenci potwierdzili, że nie zdarzyła się sytuacja, w której w sali wykładowej byłaby zbyt mała liczba miejsc w stosunku do liczby zapisanych na zajęcia studentów. Studenci zawsze mają miejsce siedzące. Stan techniczny budynków jako dobry i pozwalający w pełni na realizację procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

Uczelnia zadbała również o dostęp dla studentów do internetu bezprzewodowego. Studenci pozytywnie ocenili jego działanie. Uczelnia ponadto udostępniła studentom w czytelni kilka stanowisk komputerowych z dostępem do internetu, z których mogą korzystać podczas przerw między zajęciami (por. niżej). Niedostatkiem bazy dydaktycznej, biorąc pod uwagę wizytowany kierunek studiów, jest brak specjalistycznych programów komputerowych niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem oceniającym uznali to za największą wadę programu studiów o profilu praktycznym, ponieważ nie mają oni możliwości zapoznania się z ich praktycznym działaniem. Uczelnia w Raporcie Samooceny zaznaczyła, że począwszy od roku akademickiego 2014/2015 zajęcia w specjalistycznych laboratoriach będą odbywać się w Politechnice Poznańskiej.

Na kierunku *logistyka* wykorzystywane jest w bieżącym roku akademickim następujące specjalistyczne oprogramowanie:

- FlexSim - projektowanie i symulacja procesów logistycznych,
 - SAP - planowanie procesów zaopatrzenia, produkcji, magazynowania,
 - OpenNexus - giełda zaopatrzeniowa dla przedsiębiorstw,
 - TransEDU - podstawy spedycji,
 - AutoCAD - grafika inżynierska, projektowanie systemów magazynowych.
- Jest też dostęp internetowy do gier symulujących procesy biznesowe.

Biblioteka WSB w Poznaniu jest biblioteką skomputeryzowaną. Dysponuje 17 stanowiskami komputerowymi, w tym 8 jest dostępnych dla czytelników. Jej łączna powierzchnia wynosi ok. 270 m². W skład Biblioteki wchodzi czytelnia, salka komputerowa, pomieszczenia biurowe dla pracowników, pomieszczenia socjalne oraz magazyn podręczników i czasopism. Księgozbiór liczy ponad 50 tys. woluminów.

Tematyka zbiorów Biblioteki obejmuje takie dziedziny jak: finanse i rachunkowość, bankowość, podatki, ubezpieczenia, ekonomia, prawo, zarządzanie, zarządzanie kadrami, marketing, *logistyka*, historia gospodarcza, public relations, europeistyka, socjologia, psychologia, matematyka, statystyka oraz informatyka.

Trzon zbiorów stanowią książki. Obok nich gromadzone są dokumenty na innych nośnikach: CD-ROM-ach i płytach DVD. Zapewniony jest dostęp do baz danych takich, jak: Wirtualna Biblioteka Nauki, Pro Quest ABI/Inform, System informacji prawnej LEX OMEGA, Vademecum Głównego Księgowego, Serwis HR, Infor Lex Biblioteka, EMIS, IBUK, Ebsco, Elsevier, Springer Link, Web of Knowledge, Czasopismo Nature, Czasopismo Science, Scopus.

Zespół Oceniający uznaje zbiory biblioteczne za wystarczające. Potwierdzili to także studenci. W ich opinii biblioteka jest dobrze zaopatrzona w wymaganą na ocenianym kierunku literaturę przedmiotu. Studenci przygotowujący pracę dyplomową potwierdzili, że większość źródeł mogą znaleźć w bibliotece Uczelni. System informatyczno-biblioteczny umożliwia łatwe wyszukiwanie niezbędnych pozycji. Studenci zostali przeszkoleni z jego korzystania, dlatego bardzo dobrze radzą sobie z jego obsługą. Godziny otwarcia biblioteki są dostosowane do potrzeb studentów, chcących z niej skorzystać także w czasie zjazdów. Studenci pozytywnie odnieśli się do pracy pracowników biblioteki, którzy chętnie świadczą im pomoc w wyszukiwaniu odpowiednich pozycji.

Studenci ocenili, że liczba miejsc w czytelni jest dla nich wystarczająca, a miejsce przeznaczone na czytelnię, w ich ocenie, dostosowane jest do pracy wymagającej skupienia. Podkreślili, że Uczelnia dba o poprawność doboru instytucji, w których prowadzone są zajęcia praktyczne. Ze względu na specyfikę studiów wachlarz instytucji, w których studenci odbywają praktyki jest bardzo szeroki. Są to głównie firmy spedycyjne oraz prywatne przedsiębiorstwa. Studenci obecni na spotkaniu potwierdzili, że pracownicy Biura Karier, bądź Dziekan Wydziału, dokładnie analizują prawidłowość doboru miejsc odbywania praktyki przez studenta przez wystawienie skierowania lub, w przypadku gdy skierowanie nie było wymagane, poprzez weryfikację dokumentów przedłożonych przez studenta po zakończeniu praktyki. Praktyki zawodowe odbywają się głównie w przedsiębiorstwach sektora transportowego i logistycznego.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego - ocena w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Infrastruktura, którą dysponuje jednostka generalnie umożliwia realizację procesu kształcenia na ocenianym kierunku i spełnia oczekiwania studentów. Sale dydaktyczne i ich wyposażenie nie budzą żadnych zastrzeżeń. Studenci pozytywnie ocenili jakość bezprzewodowego dostępu do Internetu. Pozytywnie także ocenione zostały przez Zespół Oceniający zbiory i działalność Biblioteki. Zalecić jednak należy niezwłoczny zakup specjalistycznego oprogramowania.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Ocena tego kryterium nie jest wymagana w przypadku studiów I stopnia.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Nie dotyczy.

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1)

Zasady rekrutacji na rok akademicki 2014/2015 określa uchwała nr 87/2013 Konwentu Wyższej szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 31 maja 2013 roku w sprawie warunków i trybu rekrutacji na studia wyższe na rok akademicki 2014/2015 Przedstawiona została również uchwała Konwentu WSM nr 49/2014 z dnia 17 kwietnia 2014 roku określająca zasady rekrutacji na rok akademicki 2015/2016. Zatem Uczelnia przestrzega zasad i terminów dotyczących określenia dla kandydatów warunków rekrutacji. Uchwały te określają Komisje, które przeprowadzają rekrutację w tym Komisję odwoławczą, dokumenty które obowiązują przy ubieganiu się o przyjęcie na studia I stopnia a także postępowanie rekrutacyjne. Kandydaci na studia pierwszego stopnia składają w Biurze Rekrutacji następujące dokumenty:

- podanie o przyjęcie do WSB w Poznaniu Wydział Finansów i Bankowości w Poznaniu,
- kwestionariusz osobowy
- kserokopię świadectwa maturalnego – oryginał lub odpis do wglądu
- kopię świadectwa ukończenia szkoły średniej
- 3 kolorowe zdjęcia (zgodne z wymogami zdjęć do dowodu osobistego)
- kopię dowodu osobistego.

Określono szczegółowo warunki przyjęć dla cudzoziemców. Limit miejsc na poszczególne kierunki określa Konwent. Generalnym warunkiem przyjęcia na I rok studiów I stopnia jest posiadanie świadectwa dojrzałości. Uchwała w zakresie uszczegółowienia zasad rekrutacji przenosi kompetencje na dziekana. Zasady te można odnaleźć w uchwale Rady Wydziału nr 2/ r w/2013 z dnia 13.03.2013. O przyjęciu na studia I stopnia decyduje kolejność zgłoszeń.

Warunki rekrutacji nie zawierają zasad dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Warunki rekrutacji uwzględniają możliwości potencjału kadrowego i infrastruktury dydaktycznej.

7.2)

Analiza określenia nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia – ujęta w kartach każdego przedmiotu pozwala stwierdzić że proporcje między pracą własną studenta a zajęciami zorganizowanymi wyrażone liczbą godzin a także punktów ECTS są właściwe i pozwalają na osiąganie zakładanych efektów kształcenia. Wycena przedmiotów uwzględnia stopień trudności, a także zakres kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów.

Uczelnia skutecznie wdrożyła system przyznawania punktów ECTS. Studenci nie są jednak świadomi do czego w rzeczywistości służą punkty. Uważają oni, że liczba punktów ECTS przyznawana za zaliczenie konkretnego kursu, zależy od tzw. „ważności” przedmiotu lub prowadzącego zajęcia. Przyczyną tej niewiedzy jest brak polityki informacyjnej Uczelni skierowanej do studentów na temat systemu akumulacji i transferu punktów. Należy zauważyć, że Uczelnia nie prowadzi wśród studentów badań dotyczących ich opinii na temat prawidłowości przypisania punktów ECTS. W ankiecie oceny zajęć dydaktycznych brak jest pytania w przedmiocie ilości czasu pracy jaki student poświęca w celu zaliczenia konkretnego kursu.

Każdy nauczyciel akademicki jest uprawniony do samodzielnego określenia zasad oceniania studentów oraz sposobów weryfikacji efektów kształcenia, które jednak muszą być zgodne z ogólnymi zasadami wynikającymi z Regulaminu Studiów. Studenci są informowani na pierwszych zajęciach o zakresie obowiązującego materiału oraz o formie i zasadach zaliczenia kursu. W opinii studentów prowadzący zajęcia przestrzegają przyjętych przez siebie kryteriów zaliczeń, które odnoszą się do przedstawionego na zajęciach materiału. W dalszej kolejności studenci potwierdzili, że egzaminy przeprowadzane na ocenianym kierunku pozwalają na weryfikację nie tylko zdobytej wiedzy, ale również umiejętności. Zdaniem studentów zawsze są oni oceniani obiektywnie, co zasługuje na ocenę pozytywną.

Po każdym egzaminie studenci mają możliwość wglądu do swojej pracy egzaminacyjnej, a prowadzący zajęcia na ich prośbę tłumaczą szczegółowo jakie błędy popełnili i co muszą zmienić w sposobie uczenia się, żeby zaliczyć egzamin w terminie poprawkowym. Studenci bardzo często korzystają z tej możliwości.

Podsumowując, należy stwierdzić, że system oceny osiągnięć studentów na ocenianym kierunku studiów jest zorientowany na proces uczenia się, zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, a wymagania w nim określone są wystandaryzowane.

7.3)

Uczelnia od wielu lat bierze udział w programie wymian studenckich oraz praktyk Erasmus i posiada porozumienia z europejskimi Uczelniami prowadzącymi studia na kierunku *logistyka* i pokrewnych, na które studenci wizytowanego kierunku mogą wyjechać. W ostatnim roku akademickim trzech studentów studiów stacjonarnych ocenianego kierunku wyjechało za granicę, natomiast z innych Uczelni nie przyjechał żaden student. Studenci niestacjonarni natomiast w ogóle nie są zainteresowani programem wymian. Przyczyną tego są zobowiązania zarówno zawodowe, jak i rodzinne, które uniemożliwiają im wzięcie udziału w wymianie. Trzeba jednak podkreślić, że Uczelnia, poprzez działalność Biura Współpracy z Zagranicą aktywnie promuje wśród studentów programy wymian. Na początku każdego roku akademickiego wszystkie grupy odbywają spotkanie informacyjne z pracownikiem Biura. Studenci mogą czerpać informacje na temat możliwości wyjazdów zagranicznych również z portalu extranet. Na pozytywną ocenę zasługuje fakt monitorowania przez Biuro satysfakcji studentów wyjeżdżających za granicę, co umożliwia weryfikację realizacji zawartych dotychczas umów. Studenci wracający z wymiany są zawsze proszeni o swoją opinię oraz relację na spotkaniu ze studentami pierwszego roku.

Uczelnia wprowadziła przejrzyste kryteria rekrutacji w zakresie wymian międzynarodowych. Kandydat w postępowaniu rekrutacyjnym może łącznie osiągnąć 100 punktów. Najwyżej punktowany jest wynik z testu sprawdzającego zdolności językowe, za który student może otrzymać 50 punktów. W dalszej kolejności jest rozmowa rekrutacyjna (20 pkt.) oraz średnia ocen za ostatni rok studiów (30 pkt). Studenci, którzy zajmują najwyższe miejsca na liście rankingowej mają pierwszeństwo przy wyborze Uczelni zagranicznej.

Na pozytywną ocenę zasługuje elastyczne podejście Uczelni do różnic programowych, które mogą pojawić się w związku z wyjazdem studenta za granicę. Dziekan Wydziału, w przypadku gdy student nie zdoła zaliczyć wszystkich przedmiotów wymienionych w *learning agreemnet*, umożliwia ich zaliczenie w indywidualnym porozumieniu z prowadzącym zajęcia. Ponadto, nie zdarzyła się sytuacja, w której student, który wyjechał za granicę musiałby przedłużyć z tego powodu swoje studia. Co ważne, Uczelnia zwalnia całkowicie z opłat za studia studentów, którzy zostali zakwalifikowani do programu wymian, co należy ocenić wyróżniająco.

Studenci WSB mają też możliwość skorzystania z licznych projektów międzynarodowych organizowanych przez Biuro Współpracy z Zagranicą, są to m. in. szkoły letnie, seminaria czy bezpłatne kursy językowe. Studenci obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym podkreślili swoje zadowolenie ze współpracy z Biurem.

W kontekście wymian zagranicznych, studenci ocenianego kierunku podkreślali, że mieli możliwości wyboru języka obcego jak również poziomu zaawansowania. Podkreślili oni, że są zadowoleni z poziomu kształcenia języków obcych na WSB.

Uczelnianie prowadzi studenckich wymian z Uczelniami krajowymi.

Władze Wydziału Finansów i Bankowości a także całe środowisko akademickie dużą wagę przykładają do współpracy międzynarodowej w zakresie tworzenia koncepcji kształcenia i odpowiednio do nich formułowania efektów kształcenia. Także szereg rozwiązań organizacyjnych procesu kształcenia (metodycy kształcenia) zaczerpnięto z doświadczeń Uczelni zagranicznych. Jest to przede wszystkim Uczelnia amerykańska Franklin University Columbus. Współpraca z tą Uczelnią w latach 2013/2014 dotyczyła rozwoju metod e-learningowych i doskonalenia procesów formułowania efektów kształcenia, zaś współpraca z University of Akureyri, Islandia, polegała na tworzeniu treści dla 2 kierunków studiów podyplomowych; wymianie doświadczeń w kształceniu na odległość.

7.4)

Z opinii studentów wynika, że prowadzący zajęcia są dla nich dostępni podczas konsultacji, a także w dniach odbywania zajęć jak również odpowiadają na wiadomości e-mail. Studenci obecni na spotkaniu potwierdzili, że prowadzący zajęcia mają wyznaczone w czasie zjazdów godziny konsultacji dla studentów. Studenci podnieśli jednak, że niekiedy zdarzają się sytuacje, w których konsultacje odbywają się poza siedzibą Uczelni w miejscach dodatkowego zatrudnienia nauczycieli akademickich, co według nich utrudnia im dostęp do prowadzącego zajęcia.

Studenci w odpowiedzi na pytanie potwierdzili, że często zdarza im się zdawać po kilka egzaminów w jednym dniu, co niekiedy jest dla nich dużym utrudnieniem. Należy rozważyć takie rozplanowanie sesji egzaminacyjnej, które pozwoli uniknąć konieczności zdawania przez studentów więcej niż jednego egzaminu w jednym dniu.

Studenci na ocenianym kierunku studiów mają możliwość wyboru promotora pracy dyplomowej. Określają oni też samodzielnie temat swojej pracy. Grupy seminaryjne na wizytowanym kierunku nie są liczne, nie przekraczają średnio 15 osób.

Studenci bardzo pozytywnie ocenili pracę sekretariatu ds. studenckich. Nie mają oni żadnych problemów z załatwieniem spraw administracyjnych. Przed sekretariatem zazwyczaj nie tworzą się kolejki.

Studenci obecni na spotkaniu potwierdzili, że mają łatwy dostęp do Dziekana Wydziału oraz Prodziekana ds. studenckich również poza wyznaczonymi godzinami przyjęć, co należy ocenić pozytywnie. Studenci wyrazili swoją pozytywną ocenę dla pracy Prodziekana ds. studenckich, który pomimo licznych obowiązków znajduje czas na pomoc w indywidualnych sprawach studentów. Ponadto podkreślili, że bardzo często zdarza im się analizować sylabusy poszczególnych kursów, które zamieszczone są w dostępnym dla nich systemie extranet. Z ich analizy wynika, że zostały one opracowane w sposób rzetelny i jednocześnie przystępny. Znajdują w sylabusach kursów przede wszystkim informacje na temat efektów kształcenia oraz wymaganej literatury przedmiotu. W ocenie studentów informacja na temat efektów kształcenia nie jest jednak dla nich istotna. Pozytywnie należy odnieść się do umieszczenia w sylabusach szczegółowego opisu metod i sposobów weryfikacji efektów kształcenia, przez co studenci mają możliwość znalezienia istotnych dla nich informacji na temat wymagań egzaminacyjnych oraz samej formy egzaminu lub zaliczenia. W sylabusach znajdują się ponadto informacje na temat ilości punktów przyznawanych za poszczególne aktywności studenta, które po zsumowaniu określają ocenę końcową. Podkreślić należy, że w karty przedmiotów zostały przygotowane w sposób rzetelny i dokładny.

Uczelnia na ocenianym kierunku studiów wdrożyła dwa projekty mające na celu motywowanie studentów do osiągania lepszych efektów kształcenia co należy ocenić bardzo wysoko. Pierwszy z nich to program VIS (*Very Important Student*). Polega on na

przyznawaniu studentom wyróżniającym się wysoką średnią ocen lub w przypadku studentów pierwszego roku wysokimi wynikami maturalnymi, zwolnienia z opłaty czesnego. Drugim, jest program MAXIMUS, który polega na wprowadzeniu systemu zniżek dla studentów, którzy pomagają Uczelni w jej zarządzaniu poprzez identyfikację problemów studenckich i pomoc w ich rozwiązywaniu. Podsumowując, aktywność Uczelni na polu dodatkowego motywowania studentów jest wyróżniająca i zarazem skuteczna. Ponadto, mechanizmem motywującym studenta do osiągnięcia lepszych efektów kształcenia jest stypendium Rektora dla najlepszych studentów finansowane z budżetu państwa.

Warto jednak zauważyć, że Uczelnia przyznaje aż cztery rodzaje stypendiów Rektora dla najlepszych studentów. Są to stypendium rektora: za wysokie wyniki w nauce, kryterium jego uzyskania jest wysoka średnia ocen, za osiągnięcia naukowe, za osiągnięcia artystyczne oraz za osiągnięcia sportowe. Regulamin w sposób niewyczerpujący wymienia katalog przykładowych osiągnięć w odniesieniu do ostatnich trzech stypendiów, nie różnicując jednak ich wagi. W związku z tym, decyzja o zaliczeniu danego osiągnięcia pozostawiona została uznaniu odwoławczej komisji wydającej decyzje stypendialne. Może to doprowadzić do sytuacji, w której nawet jedno nieznaczące osiągnięcie naukowe tj. jak udział w konferencji naukowej będzie uprawniał studenta do otrzymania stypendium rektora, nawet pomimo niskiej średniej ocen.

System pomocy materialnej dla studentów reguluje na ocenianym kierunku zarządzenie Rektora WSB w Poznaniu nr 19/2013 z dnia 20 września 2013 r. w sprawie regulaminu przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów WSB. Akt ten określa zasady przyznawania każdego rodzaju świadczeń pomocy materialnej zagwarantowanej studentom przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym. Studenci podkreślili, że świadczenia pomocy materialnej wypłacane są zawsze terminowo. Informacje na temat pomocy materialnej są publikowane w elektronicznej platformie - extranet. Pozytywnie pod względem organizacyjnym oceniona została praca pracownika dziekanatu zajmującego się przyznawaniem i wypłatą świadczeń pomocy materialnej studentom.

Kryteria przyznawania stypendiów: socjalnych, specjalnych dla osób niepełnosprawnych oraz zapomóg są sprecyzowane w Regulaminie i nie stwarzają problemów interpretacyjnych. Odmiennie wygląda sytuacja ze stypendium Rektora dla najlepszych studentów, o czym była mowa powyżej.

Rektor i Dziekan na wniosek samorządu studenckiego przekazali swoje kompetencje do komisji stypendialnej oraz do odwoławczej komisji stypendialnej. Z analizy przykładowych decyzji stypendialnych wynika, że spełniają one wszystkie wymagania formalne stawiane przez art. 107 Kodeksu postępowania administracyjnego, w tym szczegółowe uzasadnienie decyzji oraz pouczenie o możliwości wniesienia odwołania, co należy ocenić pozytywnie. Należy jednak zwrócić uwagę, że z analizy decyzji wydanej przez Odwoławczą Komisję Stypendialną wskutek złożenia przez studenta wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wynika, że w uzasadnieniu brak jest odniesienia się do zarzutów podniesionych przez studenta. Uzasadnienie decyzji wydanej po ponownym rozpatrzeniu sprawy było powtórzeniem uzasadnienia decyzji wydanej w pierwszej instancji, co należy ocenić negatywnie.

Samorząd studencki WSB wyraził na piśmie swoją pozytywną opinię w przedmiocie wprowadzenia Regulaminu przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej, co należy ocenić pozytywnie. Relacja przedstawicieli samorządu potwierdza, że podział dotacji na fundusz pomocy materialnej, ustalenie wysokości stawek stypendiów oraz ustalenie wysokości miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka rodziny studenta uprawniającego do otrzymania stypendium socjalnego, następuje w porozumieniu z właściwym organem samorządu studenckiego. Porozumienia te są odpowiednio dokumentowane, co należy ocenić pozytywnie.

System pobierania opłat od studentów na wizytowanej Uczelni określa Regulamin opłat dla studentów studiów pierwszego i drugiego stopnia WSB w Poznaniu będący

załącznikiem do umowy o świadczenie usług edukacyjnych. Uczelnia gwarantuje studentom niezmienną cenę ustaloną w Regulaminie przez cały okres studiów, co należy ocenić pozytywnie. Ponadto Uczelnia nie pobiera od studentów dodatkowych opłat zabronionych przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym.

Wizytowana Uczelnia, jako Uczelnia niepubliczna będąc do tego uprawniona, nie pobiera dodatkowych opłat administracyjnych nieprzewidzianych w przepisach prawa. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym PKA potwierdzili, że poza cennym nie ponoszą oni dodatkowych kosztów związanych ze studiowaniem na ocenianym kierunku, co należy ocenić pozytywnie.

Warunki studiowania w WSB określa każdorazowo umowa określająca warunki odpłatności za studia. Umowa określa ponadto prawa i obowiązki studenta. Wzorzec umowy nie zawiera klauzul analogicznych do uznanych przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone, co należy ocenić pozytywnie.

W Uczelni działa samorząd studencki, którego struktury i zasady działania określa wewnętrzny regulamin. Samorząd studencki posiada własny przyznany przez Uczelnię budżet. W opinii przedstawicieli samorządu wysokość przyznanych na działalność studencką środków jest wystarczająca w stosunku do jej skali.

Na pytanie o ocenę własnej aktywności wśród studentów przedstawiciele samorządu stwierdzili, że jest ona znaczna. W szczególności samorząd studencki angażuje się w projekty o charakterze integracyjnym. Przedstawiciele samorządu studenckiego ocenili współpracę z władzami Uczelni jako bardzo dobrą i prowadzącą w większości przypadków do porozumienia, co należy ocenić pozytywnie. Uczelnia zadbała o przyznanie dla samorządu studenckiego siedziby w budynku Uczelni.

Z relacji studentów podczas spotkania z zespołem oceniającym PKA wynika, że są oni zadowoleni z systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej. Zarówno studenci, jak i przedstawiciele samorządu studenckiego potwierdzili, że mają możliwość przedstawiania władzom Uczelni swojego stanowiska w sprawach studenckich. Każdy student może zwrócić się ze swoją indywidualną sprawą do Dziekana. Wnioski, jeśli są racjonalnie uargumentowane, spotykają się z odpowiednią reakcją władz Uczelni, co zasługuje na pozytywną ocenę.

Podczas tego spotkania jako mocne strony procesu kształcenia wskazywali przede wszystkim obiektywne kryteria oceniania, dostępność prowadzących zajęcia, sprawną pracę jednostek administracyjnych oraz różnorodność form prowadzonych zajęć. Wśród słabszych stron studenci podkreślili wysokość świadczeń stypendialnych oraz brak dostępu do specjalistycznych programów komputerowych oraz związanych z nauką ich obsługi, zajęć przeprowadzanych przy komputerach.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego – ocena w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) Wewnętrzne regulacje dotyczące rekrutacji na studia nie zawierają rozwiązań dyskryminujących określoną grupę kandydatów.

7.2) Uczelnia wprowadziła jednolity system oceny studentów. W opinii studentów są oni oceniani w sposób obiektywny.

7.3) Uczelnia jest zaangażowana w programy wymian międzynarodowych. Organizacja wymian jest zorganizowana w prawidłowy sposób. Studenci posiadają komplet informacji na temat wymian. Nawiązana jest współpraca z zagranicznymi Uczelniami (USA, Islandia) w zakresie tworzenia koncepcji kształcenia i doskonalenia procesów formułowania efektów kształcenia a także w zakresie kształcenia na odległość.

7.4) System pomocy materialnej funkcjonuje na ocenianej Uczelni w sposób sprawny. Kryteria przyznawania świadczeń pomocy materialnej są sformułowane w sposób zrozumiały. System opieki dydaktycznej nad studentami należy ocenić pozytywnie, szczególnie ze względu na dostępność prowadzących zajęcia. Pozytywnie należy odnieść się do funkcjonowania systemu obsługi administracyjnej studentów. Uczelnia wspiera samorząd studencki poprzez dofinansowanie projektów oraz udostępnianie infrastruktury.

Kryterium 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

8.1)

Podstawy prawne funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) na Wydziale Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu określono w Zarządzeniu 6/1//2014 Dziekana Wydziału Finansów i Bankowości Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu z dnia 24 czerwca 2014 roku w sprawie wprowadzenia Wydziałowego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Tekst jednolity tego systemu stanowi załącznik do niniejszego Zarządzenia.

Struktura aktualnie obowiązującego systemu obejmuje 5 rozdziałów. Są to kolejno:

1. Informacje ogólne,
2. Cele systemu,
3. Procedury i procesy systemu,
4. Struktury WSZJK,
5. Narzędzia doskonalenia systemu,
6. Przepisy końcowe.

Analiza struktury WSZJK WSB upoważnia do stwierdzenia, że opisany w tym dokumencie system został określony poprzez wskazanie wszystkich jego czterech aspektów. Wszystkie cztery aspekty - funkcjonalny, określający zdania systemu, czynnościowy - wyznaczający procedury ich realizacji, strukturalny - ustalający jednostki organizacyjne i ciała kolegialne, powołane i wskazane do realizacji zadań systemu oraz aspekt instrumentalny sprowadzony do metod i technik, zapewniających wykonania celów systemu, zostały omówione w sposób syntetyczny. Ich charakterystyka wyczerpuje podstawowe wymagania, jakie przez WSZJK stawiają obecnie obowiązujące przepisy prawa, w tym Rozporządzenia MNiSW w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Oceniając WSZJK możemy stwierdzić, że jest ona zadowalająca.

Analizując przedłożone podczas wizytacji dokumenty dotyczące funkcjonowania WSZJK na Wydziale Finansów i Bankowości możemy z pełnym przekonaniem stwierdzić, że system ten nie tylko, że został stworzony, ale funkcjonuje i to w sposób bardzo sprawny. To co jest szczególnie godne zauważenia to prowadzenie udokumentowanych, systematycznych i kompleksowych działań projakościowych dotyczących nie tylko składników WSZJK, ale także czynników determinujących jakość kształcenia. Można także stwierdzić, że Wydział w prowadzonych przez siebie przedsięwzięciach dotyczących analizy, oceny i doskonalenia jakości kształcenia znajduje się już na zaawansowanym etapie budowy, a w pewnych segmentach tego systemu także na etapie rozwoju, kultury jakości.

Wydział Finansów i Bankowości określił strukturę zarządzania kierunkami realizowanymi w tej podstawowej jednostce organizacyjnej, którą podporządkował analizie, ocenie i doskonaleniu efektów kształcenia. Dokonane zmiany, które przeprowadzono w roku akademickim 2013/2014 związane były z jeszcze silniejszym powiązaniem koncepcji kształcenia z deklarowanymi i osiąganymi efektami kształcenia.

W funkcjonującą dotąd strukturę zarządzania kierunkiem *logistyka*, której podstawowymi składnikami byli Dziekan Wydziału oraz Prodziekani – ds. Oferty

Dydaktycznej oraz Studentów, włączono trzy nowe jednostki organizacyjne. Są nimi odpowiednio:

- Prodziekan ds. Jakości kształcenia,
- Menedżerowie kierunków,
- Zakład Metodyki Nauczania.

Dla wszystkich nich wskazano podstawowy zakres zadań, kompetencji i odpowiedzialności, a także ustalono relacje pomiędzy wszystkimi podmiotami działającymi na rzecz oceny efektów kształcenia.

Ramowo określone zadania Prodziekana ds. Jakości kształcenia sprowadzono do inicjowania/wypracowania Systemu Zarządzania Jakością, zarządzania retencją, pomiaru i analizy stopnia osiągania efektów kształcenia, nadzoru nad hospitowaniem zajęć, analizy wyników, nadzoru nad szkoleniem kadry dydaktycznej, procesu wyboru specjalności oraz realizacji zadań wynikających ze strategii Uczelni.

Zadania menedżerów kierunku, nowo utworzonego podmiotu, dotyczyły przede wszystkim procesu kształcenia, a w szczególności sprowadzały się do kierowania Zakładem Dydaktycznym, tworzenia propozycji obsady przedmiotów dla danego kierunku i specjalności studiów, przeprowadzania hospitacji zajęć w ramach kierunku i specjalności, dokonywania semestralnej oceny wykładowców prowadzących zajęcia w ramach danego kierunku i specjalności, wskazania koordynatorów poszczególnych przedmiotów dla danego kierunku i specjalności studiów i nadzoru nad ich działalnością, zapewnienia korelacji między treściami przedmiotów dla danego kierunku i specjalności, analizy programu kształcenia danego kierunku i specjalności, współpracy w zakresie rekomendowania potencjalnych partnerów biznesowych oraz nawiązywania i utrzymywania relacji z przedstawicielami pracodawców, pozyskiwania miejsc praktyk i staży studenckich, kontaktów ze studentami w celu omówienia programu kierunku i specjalności, poznania opinii studentów na temat kierunku i specjalności.

Menedżerowie kierunków przy realizacji swoich zadań korzystają ze wsparcia koordynatorów przedmiotów.

Podstawowe zadania Zakładu Metodyki Nauczania związane są m.in.: z organizacją szkoleń dydaktycznych dla pracowników, nadzorem nad tworzeniem i gromadzeniem kart przedmiotów, scenariuszy i pozostałej dokumentacji przedmiotu, nadzorem nad tworzeniem kursów e-learningowych na platformie Moodle czy przeprowadzaniem hospitacji zajęć.

Analizując i oceniając zdania przypisane tym jednostkom należy zauważyć ich kompleksowość, spójność oraz całościowe ujęcie wszystkich podstawowych czynników determinujących jakość kształcenia w kontekście oceny efektów kształcenia.

W wypełnieniu wymogu, aby ocena efektów kształcenia stanowiła podstawę rewizji programu studiów i metod jego realizacji władze Wydziału, budując nową strukturę zarządzania kierunkiem, w sposób szczególny eksponują systematyczności i kompleksowość przeprowadzanych analiz i ocen.

Podstawową formą nadzoru nad procesem kształcenia w wyniku, którego zostaną osiągnięte określone efekty kształcenia na kierunkach prowadzonych przez Wydział jest nadzór nad dokumentacją przedmiotów (karty przedmiotów) sprawowany bezpośrednio przez Zakład Metodyki Nauczania we współpracy z Koordynatorami przedmiotów. Proces tworzenia i ewaluacji kart przedmiotów i dokumentów dodatkowych (ich liczba zależy od kierunku studiów) określa odrębna procedura. Zadaniem Koordynatorów przedmiotów jest merytoryczny nadzór nad przedmiotem i treściami programowymi. Koordynator przedmiotu we współpracy z Menedżerem kierunku przedstawia również propozycje obsady zajęć, która ostatecznie leży w zakresie kompetencji Dziekana. W doborze obsady kadry dydaktycznej brane są pod uwagę wyniki ankiety dydaktycznej przeprowadzanej wśród studentów pod koniec każdego semestru. Proces ankietowania określa odrębna procedura.

Reasumując można stwierdzić, że Wydział Finansów i Bankowości Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu określił w pełni zadowalający sposób strukturę WSZJK. Jego wewnętrzna budowa daje przekonujące podstawy do stwierdzenia, że stworzony system stanowi sprawną podstawę oceny programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości efektów kształcenia. Wydział prowadził kompleksowe i systematyczne przedsięwzięcia dotyczące oceny efektów kształcenia.

Oceniając skuteczność systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na Wydziale Finansów i Bankowości, należy stwierdzić, że identyfikuje się szereg działań w tym zakresie, które podejmowane są przez władze Wydziału oraz wydziałowe podmioty funkcjonujące na rzecz doskonalenia jakości kształcenia.

Są one podejmowane i skutecznie realizowane przez wszystkie wskazane wyżej podmioty składające się na strukturę zarządzania kierunkiem. Na podkreślenie zasługują tu działania realizowane przez koordynatorów przedmiotów, menedżerów kierunku oraz Zakład Metodyki Nauczania.

Narzędziami i mechanizmami służącymi monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia realizowanymi w roku akademickim 2013/2014 były:

1. Hospitacje zajęć,
2. Szkolenia metodyczne pracowników, które miały charakter warsztatów metodycznych, technologicznych, sesji projektowych i klasycznych szkoleń,
3. Badania dotyczące ogólnej opinii o jakości kształcenia na Uczelni przeprowadzane w związku z Badaniami Atrybutów Marki – BAM,
4. Monitorowanie jakości e-learningowych materiałów dydaktycznych,
5. Wybrane działania programu Maximus, a dotyczące procesu dydaktycznego,
6. Posiedzenie Rad Wydziału i Zespołów programowe poświęcone doskonaleniu programów kształcenia,
7. Działania pro jakościowe związane z programem „Retencja” związane z uruchamianiem nowych przedmiotów, zmianą zasad współpracy z wykładowcami zewnętrznymi, zmianą zasad zaliczeń języków obcych, wprowadzeniem projektów dyplomowych na studiach stacjonarnych, wsparciem studentów powtarzających wybrane przedmioty kursami dedykowanymi czy wielokanałowe informowanie studentów o istotnych wydarzeniach związanych z procesem dydaktycznym (np. wybory seminariów, kursy dedykowane, Moodle dla każdego seminarium).

Zespół Oceniający otrzymał do wglądu dokumenty źródłowe potwierdzające stosowanie tych instrumentów. Zapoznał się także wynikami badań dotyczących opinii o jakości kształcenia dokonanych przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Miał także dostęp do stron internetowych, na których monitorowano jakość e-learningowych materiałów dydaktycznych.

Różnorodność podejmowanych w tym zakresie przedsięwzięć pokazuje jednocześnie skalę instrumentów wykorzystywanych przez Wydział w celu monitorowania i doskonalenia programu kształcenia.

Oceniając skuteczność systemu zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale Finansów i Bankowości oraz jego przydatność w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na prowadzonych na nim kierunkach studiów, należy mieć na uwadze fakt, że bieżący rok akademicki był w tym zakresie rokiem przejściowym. Z punktu widzenia zarządzania jakością kształcenia wystąpiło kilka istotnych zjawisk. Za najistotniejsze trzeba uznać:

- potrzebę wypracowania wielu nowych rozwiązań związanych z nową strukturą zarządzania Uczelnią, w tym w przede wszystkim zakresie zarządzania jakością kształcenia,
- oczekiwanie na przyjęcie przez Założyciela ostatecznej wersji nowej Strategii Rozwoju Uczelni,

- podjęcie szeregu cząstkowych działań projakościowych o różnym stopniu efektywności, których skutki nie są jeszcze widoczne.

Analiza i ocena skuteczności systemu zapewnienia jakości kształcenia na akredytowanym kierunku studiów kierunkach nie jest w pełni zadowolająca, co wynika ze wskazanych wyżej uwarunkowań. Pozwala jednak na stopniowe podnoszenie jakości kształcenia, rozumianego jako osiąganie założonych efektów kształcenia na satysfakcjonującym przez władze Wydziału poziomie. Podjęte i opisane wcześniej przedsięwzięcia, są dobrą gwarancją dla zdecydowanej poprawy skuteczności tego instrumentu i to w stosunkowo krótkim czasie

Mając na uwadze ustalone wcześniej zjawiska dotyczące oceny jakości kształcenia na kierunku *logistyka*, możemy stwierdzić, że skuteczność tego systemu, mimo pewnych jego niedoskonałości jest zadowolająca.

Z informacji udostępnionych przez Wydział i Uczelnię wynika, że oceniają one jakość oraz dostępność informacji w sposób kompleksowy. Pozyskane informacje dotyczące wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian tworzą system upowszechniania informacji. Obejmuje on nie tylko informacje dotyczące oferty kształcenia, programu kształcenia i upubliczniania deklarowanych efektów kształcenia, ale także stosowanego na Wydziale i w Uczelni systemu zapewniania jakości kształcenia, w tym również jego skuteczności.

Informacje związane z ofertą kształcenia, która adresowana jest do studentów oraz kandydatów na studia, pozyskiwane są w oparciu o analizę szerokiego spektrum instrumentów zbierania informacji. Za takie uznać można mechanizmy pozwalające na identyfikację informacji zawartych w informatorze Uczelni czy stronie internetowej, ale również uzyskane z Dziekanatu i Biura Karier i Praktyk. Należą do nich również, wymienione wyżej, narzędzia i mechanizmy służące monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia oraz ankiety adresowane do interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Rezultaty tych badań ankietowych, po ich ocenie i przetworzeniu są udostępniane w Intranecie pracowniczym dla każdego wykładowcy.

Za oryginalne rozwiązanie w tym zakresie uznać można Systemu Informacji Kierowniczej (SIK). To poprzez niego kadra zarządzająca Wydziałem - Dziekan, Prodziekani, mają możliwość generowania z tego Systemu raportów pokazujących w zadanym okresie, między innymi:

- zestawienie zbiorcze średnich ocen wykładowców,
- porównanie oceny wykładowcy w latach
- raporty zbiorcze.

Członkowie Zespołu oceniającego mieli możliwość zapoznania się z tymi raportami.

Innym rozwiązaniem pozwalającym na zebranie, a następnie upowszechnianie informacji będących skutkiem badania jakości kształcenia, a realizowanym w ramach projektu Badanie Atrybutów Marki, są coroczne prezentacje wyników badania i przekazywanie jego wyników w wersji elektronicznej wszystkim członkom kadry zarządzającej Uczelni. W razie potrzeby, dla celów zarządczych, zagregowane dane mogą być przedstawione w sposób bardziej szczegółowy np. z podziałem na kierunki, tryby, roczniki etc.

Formalna i realna ocena systemu upowszechniania informacji wypada pozytywnie. Pewnym problemem, jak w większości szkół wyższych jest skala wprowadzanych zmian, które są skutkiem funkcjonującego systemu upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia. Z analizy przedłożonych do wglądu Zespołowi Oceniającemu informacji wynika, że zakres wprowadzania takich korekt w tym systemie jest identyfikowany i stale się rozwija.

Reasumując powyższe ustalenie można stwierdzić, że na Wydziale Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu funkcjonuje system upowszechniania informacji dotyczących

wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian. Jego ocena jest w pełni zadowolająca.

8.2).

Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia można ocenić jako w pełni. Biorą oni czynny udział w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości w Uczelni.

Udział interesariuszy wewnętrznych, przede wszystkim studentów, przejawia się udziałem przedstawicieli Rady Samorządu Studenckiego (RSS) w obradach Rady Wydziału z prawem głosu. Studenci nie brali aktywnie udziału w tworzeniu nowych programów kształcenia, w ramach procesu wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji. Potwierdza to zarówno relacja władz Uczelni jak i przedstawicieli samorządu studenckiego. Odpowiedni organ samorządu nie wyraził swojej opinii odnośnie nowego programu kształcenia w formie pisemnej. Za wyrażenie opinii przez samorząd studencki nie może zostać uznany wyłącznie akt głosowania na posiedzeniu Rady Wydziału. Z uwagi na koncentrację kompetencji w zakresie doskonalenia jakości kształcenia w funkcji menedżera kierunku udział studentów w tym procesie jest niezinstytucjonalizowany, a przez to mniej widoczny. Przedstawiciele samorządu studenckiego przyznali jednocześnie, że nie biorą udziału w procesie zwiększania świadomości studentów, co do możliwości ich większego wpływu na proces zarządzania jakością kształcenia w Uczelni. Uczelnia zapewnia odpowiedni ustawowy udział studentów w składzie Senatu Uczelni i Radzie Wydziału. Przedstawiciele studenci aktywnie uczestniczą w obradach Rady Wydziału oraz Senatu. Przedstawiając swoje propozycje dotyczące poszczególnych rozwiązań oraz zgłaszając uwagi czy propozycje, konstruktywnie budują kulturę jakości kształcenia na Wydziale i Uczelni.

Studenci zaangażowani są wyraźnie w prace komisji stypendialnych, w których zgodnie z ustawą stanowią większość. Na podstawie przeprowadzonych rozmów podczas wizytacji, można stwierdzić, iż od roku akademickiego 2014/15 przedstawiciele RSS będą współpracowali z Prodziekanem ds. Jakości kształcenia wyrażając opinie dotyczące podstawowych rozstrzygnięć dotyczących jakości kształcenia. Studenci – uczestnicy w programie Maximus, w ramach realizacji swoich zadań będą opiniowali dokumenty związane z procesem dydaktycznym a także informowali o nieprawidłowościach związanych z realizacją procesu kształcenia.

Praktyczny i zauważalny jest udział interesariuszy zewnętrznych w procesie zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia. Bardzo liczne i różnorodne grono pracodawców skupionych wokół Programu Partnerstwa Biznesowego i Rady Partnerów (skład tych podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego omówiono przy ocenie pierwszego kryterium oceny jakości kształcenia) aktywnie włącza się w proces analizy i oceny osiągniętych efektów kształcenia i ich dostosowywanie do aktualnego poziomu wiedzy i wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy. Jednym z wielu działań potwierdzających taki stopień zaangażowania się interesariuszy zewnętrznych w budowę kultury jakości kształcenia, co zidentyfikował Zespół oceniający, jest wykorzystanie ekspertyz i rekomendacji Rady Partnerów w procesie uruchamiania nowych specjalności w ramach akredytowanych kierunków studiów.

Reasumując można z pełnym przekonaniem stwierdzić, że udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości na Wydziale Finansów i Bankowości i w całej Uczelni jest istotny. Ocena stopnia zaangażowania studentów jakością kształcenia i ich wpływu na jej doskonalenie jest zauważalna i można ją uznać za w pełni satysfakcjonującą. Podobnie należy ocenić rolę przedstawicieli studentów w organach kolegialnych Uczelni i Wydziału. Ocena interesariuszy zewnętrznych jest w pełni zadowolająca, a zidentyfikowane w toku oceny jakości kształcenia podejmowane przez nich działania w sposób ewidentny przyczyniają się do dostosowania

efektów kształcenia do aktualnego poziomu wiedzy oraz wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+		+	+
umiejętności	+	+	+		+	+
kompetencje społeczne	+	+	+		+	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego – ocena w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1) Wydział Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu określił w zadowalający sposób strukturę WSZJK. Jego wewnętrzna budowa daje przekonujące podstawy do stwierdzenia, że stworzony system stanowi podstawę oceny programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości efektów kształcenia. Wydział prowadził kompleksowe i systematyczne przedsięwzięcia dotyczące oceny efektów kształcenia. Wydział Finansów i Bankowości określił strukturę zarządzania kierunkami realizowanymi w tej podstawowej jednostce organizacyjnej, którą podporządkował analizie, ocenie i doskonaleniu efektów kształcenia.

Analiza i ocena skuteczności systemu zapewnienia jakości kształcenia na akredytowanym kierunku studiów mimo zidentyfikowanych drobnych niesprawności pozwala na stopniowe podnoszenie i doskonalenie jakości kształcenia. Na Wydziale Finansów i Bankowości WSB w Poznaniu funkcjonuje system upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian. Jego ocena jest w pełni zadowalająca.

8.2) Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości na Wydziale Finansów i Bankowości i w całej Uczelni jest istotny. Ocena stopnia zaangażowania studentów jakością kształcenia i ich wpływu na jej doskonalenie jest zauważalna i można ją uznać za satysfakcjonującą. Podobnie należy ocenić rolę przedstawicieli studentów w organach kolegialnych Uczelni i Wydziału. Ocena interesariuszy zewnętrznych jest w pełni zadowalająca, a zidentyfikowane w toku oceny jakości kształcenia podejmowane przez nich działania w sposób ewidentny przyczyniają się do dostosowania efektów kształcenia do aktualnego poziomu wiedzy oraz wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy. Studenci nie uczestniczyli aktywnie w procesie przygotowywania programów kształcenia. Samorząd studencki nie wyraził pisemnej opinii o programie kształcenia. Od roku akademickiego 2014/2015 przedstawiciele RSS będą współpracowali z Prodziekanem ds. Jakości kształcenia wyrażając opinie dotyczące podstawowych rozstrzygnięć dotyczących jakości kształcenia. Studenci – uczestnicy w programie Maximus, w ramach realizacji swoich zadań będą opiniowali dokumenty związane z

procesem dydaktycznym, a także informowali o nieprawidłowościach związanych z realizacją procesu kształcenia.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1	Koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	Program studiów		X			
4	Zasoby kadrowe		X			
5	Infrastruktura dydaktyczna		X			
6	Prowadzenie badań naukowych					
7	System wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Kierunek *logistyka* ma pełne możliwości dalszego rozwoju w szczególności na ścieżce inżynierskiej z uwagi na wyraźne zapotrzebowanie rynku pracy, a także zainteresowanie kandydatów. Silną stroną kształcenia jest aktywna współpraca z praktyką gospodarczą, w tym z firmami logistycznymi, co pozwala na odpowiednie kształcenia na profilu praktycznym zgodnym z oczekiwaniami rynku pracy. Rozwój kierunku wymaga pozyskania przez Uczelnię większej liczby nauczycieli akademickich o profilu związanym z dziedziną nauk technicznych. Kierunek wymaga również trwałego zabezpieczenia laboratoryjnego oraz organizację pracowni specjalistycznych. Uczelnia w ramach realizowanego projektu unijnego pozyskała środki finansowe na ten cel, co zapewnia wspomaganie rozwoju tego kierunku studiów.